गृह विभाग
मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक,
मुंबई-४०० ०३२,
दि. ०६ सप्टेंबर, २०१९

आदेश

महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम,१९५१.

क्र.एमटीएस-०९०९/१५३२/प्र.क्र.५९२/पोल४ महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम १९५१ (१९५१ चा मुंबई २२) च्या कलम ५ (ब) आणि त्या अनुषंगाने प्रदान करण्यात आलेल्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन महाराष्ट्र शासन याद्वारे, महाराष्ट्र शासनाच्या गृह विभागाच्या नियंत्रणाखालील पोलीस विभागातील "महाराष्ट्र सहायक पोलीस उपनिरीक्षक चालक, पोलीस हवालदार चालक, पोलीस नाईक चालक व पोलीस शिपाई चालक, २०१९" या पदांचे सेवाभरती विनियमन करणारे पुढील नियम करीत आहे, जसे:-

१. **या नियमांना "महाराष्ट्र सहायक पोलीस उपनिरीक्षक चालक, पोलीस हवालदार चालक, पोलीस नाईक चालक व पोलीस शिपाई चालक,(सेवाप्रवेश) नियम, २०१९" असे संबोधण्यात यावे.**

२. **व्याख्या** - या नियमांमध्ये संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अभिप्रेत नसेल तर,---

(अ) '**विभाग**' याचा अर्थ महाराष्ट्र शासनाचा गृह विभाग, असा आहे;

(ब) '**महासंचालक**' याचा अर्थ पोलीस महासंचालक व पोलीस महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई असा आहे;

(क)'**शासन**' याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासन, असा आहे;

(ड) '**उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा**' याचा अर्थ,महाराष्ट्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळे अधिनियम, १९६५(सन १९६५ चा महाराष्ट्र ४१) अन्वये प्रस्थापित केलेल्या विभागीय मंडळांकडून घेण्यात येणारी उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा (इयत्ता १२ वी) किंवा शासनाने समकक्ष म्हणून घोषित केलेली परिक्षा उत्तीर्ण आवश्यक आहे.

(इ) '**अनुज्ञप्ती प्राधिकारी**' याचा अर्थ, मोटार वाहन कायदा, १९८८ मधील प्रकरण दोन अन्वये अनुज्ञप्ती अदा करण्याकरीता प्राधिकृत केलेले प्राधिकारी

(फ) **'पोलीस दल'** याचा अर्थ, महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, १९५१ (१९५१ चा मुंबई २२) च्या कलम ३ अन्वये स्थापन करण्यात आलेले पोलीस दल, असा आहे;

(ग) **'पोलीस घटक'** याचा अर्थ विविध पोलीस आयुक्त कार्यालये व जिल्हा पोलीस अधिक्षक यांची कार्यालये असा आहे.

३. पोलीस दलातील "सहा.पोलीस उपनिरीक्षक चालक" या पदावरील नेमणूक पोलीस दलातील "पोलीस हवालदार चालक" या पदावर ३ वर्षापेक्षा कमी नाही, इतकी नियमित सेवा पूर्ण केलेल्या व्यक्तीमधून ज्येष्ठता-नि-पात्रता आणि शारीरिक योग्यतेच्या अधिन राहून पदोन्नतीने करण्यात येईल.

४. पोलीस दलातील "पोलीस हवालदार चालक" या पदावरील नेमणूक पोलीस दलातील "पोलीस नाईक चालक" या पदावर ३ वर्षापेक्षा कमी नाही, इतकी नियमीत सेवा पूर्ण केलेल्या व्यक्तीमधून ज्येष्ठता-नि-पात्रता आणि शारीरिक योग्यतेच्या अधिन राहून पदोन्नतीने करण्यात येईल.

५. पोलीस दलातील "पोलीस नाईक चालक" या पदावरील नेमणूक पोलीस दलातील "पोलीस शिपाई चालक" या पदावर ३ वर्षापेक्षा कमी नाही, इतकी नियमित सेवा पूर्ण केलेल्या व्यक्तीमधून ज्येष्ठता-नि-पात्रता आणि शारीरिक योग्यतेच्या अधिन राहून पदोन्नतीने करण्यात येईल.

६. **(१) पोलीस शिपाई चालक पदावरील निवडीसाठी उमेदवारांकडे खाली नमुद पात्रता असणे आवश्यक आहे:-**

(अ) वय- कमीत कमी १९ वर्षे जास्तीत जास्त २८ वर्षे

परंतु असे की, मागासवर्गीय उमेदवार यांच्या बाबतीत कमाल वयोमर्यादा ५ वर्षापर्यंत शिथिल करण्यात येईल, तसेच माजी सैनिक उमेदवारांच्या बाबतीत वेळोवेळी ठरविलेल्या शासनाच्या धोरणानुसार उच्चतम वयोमर्यादा शिथिल करण्यात येईल.

(ब) शैक्षणिक अर्हता :- उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा (इयत्ता १२ वी) किंवा शासनाने या परीक्षेस समकक्ष म्हणून घोषित केलेली परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.

(क) विशेष अर्हता:-(१) उमेदवाराने अर्ज सादर करतेवेळी अनुज्ञप्ती अदा करण्याकरीता प्राधिकृत केलेले सक्षम प्राधिकारी यांनी अदा केलेला हलके वाहन (LMV-TR) चालविण्याचा वैध परवाना धारण करणे आवश्यक राहील.

(२) सदर पदावर नियुक्त उमेदवारांनी जड वाहन (HGV) आणि जड वाहन प्रवाशी (HPMV) चालवण्याचा परवाना नियुक्ती आदेशाच्या दिनांकापासून पुढील ५ वर्षात प्राप्त बंधनकारक राहील. अन्यथा, तो पुढील वेतनवाढीस तसेच पदोन्नतीकरिता पात्र राहणार नाही.

(३) सदरील उमेदवार हा कोणतेही मादक द्रव्ये किंवा मद्य सेवन करुन वाहन चालविण्याकरिता मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ मधील कोणत्याही अपराधासाठी दोषी सिध्द झालेला नसावा.

(ड) शारीरिक पात्रता -

अ.क्र.	शारीरिक पात्रता	महिला	पुरुष
१	२	३	४
(१)	उंची	१५८ से.मी. पेक्षा कमी नसावी.	१६५ से.मी. पेक्षा कमी नसावी.
(२)	छाती	...	न फुगवता ७९ से.मी. पेक्षा कमी नसावी व न फुगवलेली छाती व फुगवलेली छाती यातील फरक ५ सें.मी. पेक्षा कमी नसावा.

(२) शैक्षणिक व शारीरिक पात्रतेत द्यावयाची सूट:-

(अ) नक्षलग्रस्त भागासाठी विशेष तरतूद:-

१. शैक्षणिक अर्हता:- शासनाने नक्षलग्रस्त भाग म्हणून अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रातील रहिवासी असलेले आणि अनुसूचित जमातीचे किंवा नक्षलवाद्यांच्या हल्ल्यात अथवा नक्षलवादीविरोधी कारवाईत मृत अथवा गंभीर जखमी झालेल्या पोलीस बातमीदार, पोलीस पाटील अथवा पोलीस कर्मचारी यांची मुले असलेले उमेदवार जे ७ वी परिक्षा उतीर्ण झालेले आहेत ते भरती करता पात्र ठरतील.

२. शारीरिक पात्रता :- शासनाने नक्षलग्रस्त भाग म्हणून अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रातील रहिवासी असलेले आणि अनुसूचित जमातीचे किंवा नक्षलवाद्यांच्या हल्ल्यात अथवा नक्षलवादीविरोधी कारवाईत मृत अथवा गंभीर जखमी झालेल्या पोलीस बातमीदार, पोलीस पाटील अथवा पोलीस कर्मचारी यांच्या मुलांमधील उमेदवारांच्या बाबतीत खाली नमुद केल्याप्रमाणे पात्रता शिथिल करण्यात येईल:-

छाती : छातीच्या मोजमापाची आवश्यकता नाही.

३. या नियमांतील उपखंड (अ) १ व (अ) २ नुसार विहित केलेल्या शैक्षणिक अर्हता व शारीरिक पात्रता शासनाने अधिसूचित केलेल्या नक्षलग्रस्त भागातील रहिवासी असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत शिथिल करण्याचे अधिकार अपर पोलीस महासंचालक, प्रशिक्षण व खास पथके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना राहतील.

४. असे उमेदवार भरती झालेल्या जिल्ह्याच्या बाहेर बदलीस पात्र असणार नाहीत.

(ब) अनुकंपा तत्वावरील भरती :- अनुकंपा तत्त्वावरील भरतीसंदर्भात खालीलप्रमाणे नमूद केल्याप्रमाणे शारीरिक पात्रता शिथिल करण्यात येईल.

छाती :- २ से.मी. न फुगविता व १.५ से.मी. फुगवून पुरुष उमेदवारांसाठी

७. लेखी चाचणी (१०० गुण) :-

(अ) जे उमेदवार शारीरिक व शैक्षणिक पात्रतेमध्ये पात्र ठरतील, त्यांची एकूण १०० गुणांची लेखी परीक्षा घेण्यात येईल.

(ब) लेखी चाचणीमध्ये खालील विषयांचा समावेश असेल-

(i) अंकगणित
(ii) सामान्यज्ञान व चालू घडामोडी
(iii) बुध्दीमत्ता चाचणी
(iv) मराठी व्याकरण, आणि
(v) मोटार वाहन चालविणे/ वाहतूकीबाबतचे नियम

(क) लेखी चाचणीसाठी कालावधी ९० मिनिटांचा असेल व सदर लेखी चाचणीमधील प्रश्न बहुपर्यायी स्वरुपाचे राहतील आणि सदर चाचणी मराठी भाषेत घेण्यात येईल.

८. वाहन चालविण्याची कौशल्य चाचणी (५० गुण) : -

(१) शारीरीक चाचणीसाठी पात्र ठरलेल्या उमेदवारांना वाहन चालविण्याची कौशल्य चाचणी खालीलप्रमाणे द्यावी लागेल. सदर दोन्हीही चाचण्यांमध्ये एकत्रित किमान ४० टक्के गुण मिळवून उमेदवारास उत्तीर्ण व्हावे लागेल.

(२) सदर कौशल्य चाचणीमध्ये खालील बाबी अंतर्भूत असतात.

(अ) हलके वाहन (LMV) प्रकारातील वाहन चालविणे -- २५ गुण
(ब) जीप प्रकारातील वाहन चालविणे -- २५ गुण

(३) सदरहू चाचणी अर्हता चाचणी असल्याने, सदरहू चाचणीत प्राप्त झालेले गुण गुणवत्तायादी तयार करताना विचारात घेतले जाणार नाहीत.

(४) सदर वाहन चालवण्याच्या कौशल्य चाचणीबाबतचे निकष वेळोवेळी पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य यांचेमार्फत ठरविण्यात येतील.

(५) सदर पदासाठी कौशल्य चाचणी परीक्षा घेण्यासाठी गठीत करावयाच्या समितीत प्रादेशिक परिवहन कार्यालयातील अधिकाऱ्यांचा समावेश करण्यात येईल.

९. **शारीरिक चाचणी (५० गुण):-**

(१) जे उमेदवार लेखी चाचणीत किमान ३५ टक्के (मागास प्रवर्गातील उमेदवारांच्या बाबतीत ३३ टक्के) गुण मिळवून उत्तीर्ण होतील, असे उमेदवार प्रसिध्द केलेल्या जाहिरातीत प्रवर्गनिहाय नमूद केलेल्या पदसंख्येच्या १:१० या प्रमाणात शारीरिक चाचणीसाठी पात्र ठरविण्यात येईल.

स्पष्टीकरण :- उदाहरणार्थ, जर अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी १० जागा व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी ५ जागा असतील तर अनुसूचित जाती प्रवर्गातील १०० (१०X१०=१००) व अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील ५० (५X१०=५०) उमदवार शारीरिक चाचणीसाठी पात्र ठरतील.

तथापि, अनुसूचित जाती प्रवर्गातील गुणानुक्रमे १०० व्या क्रमांकावर असलेल्या उमेदवारास मिळालेले गुण जेवढ्या अनुसूचित जाती प्रवर्गातील उमेदवारांना मिळालेले असतील ते सर्व उमेदवार अनुसूचित जाती प्रवर्गांतर्गत शारीरिक चाचणीसाठी पात्र असतील. तसेच, अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील गुणानुक्रमे ५० व्या क्रमांकावर असलेल्या उमेदवारास मिळालेले गुण जेवढ्या अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील उमेदवारांना मिळालेले असतील ते सर्व उमेदवार अनुसूचित जमाती प्रवर्गांतर्गत शारीरिक चाचणीसाठी पात्र असतील.

शारीरिक चाचणी ही खालीलप्रमाणे एकूण ५० गुणांची असेल.

(अ) पुरुष उमेदवार

(i) १६०० मी. धावणे	--	३० गुण
(ii) गोळा फेक	--	२० गुण
एकूण	--	**५० गुण**

(ब) महिला उमेदवार

(i) ८०० मी. धावणे	--	३० गुण
(ii) गोळा फेक	--	२० गुण
एकूण	--	**५० गुण**

(२) उमेदवारांनी शारीरिक चाचणीमध्ये किमान ५० टक्के गुण प्राप्त करणे आवश्यक राहील.

१०. पोलीस महासंचालकांनी त्या घटकासाठी गठित केलेले निवड मंडळ हे या नियमांच्या पोटनियम (७) व (९) मध्ये नमुद केलेल्या लेखी चाचणी व शारीरिक चाचणीमधील प्राप्त एकत्रित गुणांच्या आधारे उमेदवारांची गुणवत्ता यादी तयार करील. लेखी चाचणी व शारीरिक चाचणी यामध्ये प्राप्त होणारे गुण एकत्र केल्यानंतर, उमेदवारांची अंतिम गुणवत्ता यादी ही सामान्य प्रशासन विभागाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयाप्रमाणे करण्यात येईल.

११. पोलीस शिपाई चालक पदाची भरती प्रक्रिया राबविण्याची कार्यपध्दती, यासंदर्भात शासनाने किंवा पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी वेळोवेळी विहित केलेल्या निर्देशानुसार राबविण्यात येईल.

१२. आरक्षण :-

(१) **(i)** खेळाडू, महिला, माजी सैनिक, प्रकल्पग्रस्त व इतर विविध घटकांना शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशानुसार आरक्षण लागू राहील.

(ii) गृहरक्षक दल :- ज्या उमेदवारांनी पोलीस शिपाई चालक पदाच्या भरतीकरिता जाहिरातीच्या दिनांकास गृहरक्षक पदावर कमीतकमी ३ वर्ष (एकत्रित १०९५ दिवस) सेवा पूर्ण केली आहे व जे उमेदवार पोलीस शिपाई चालक पदासाठी जाहिरातीच्या दिनांकास आवश्यक शैक्षणिक अर्हता/शारीरिक चाचणी व वयोमर्यादेची अट पूर्ण करित असतील, अश्या उमेदवारांमधून पोलीस शिपाई चालक पदाच्या भरतीकरिता असलेल्या एकूण उपलब्ध पदांपैकी ५ टक्के पदे (समांतर आरक्षण) प्रमाणे भरण्यात येतील.

(iii) पोलीस पाल्य :- पोलीस दलातील नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना पोलीस शिपाई चालक पदावरील भरतीकरिता एकूण पदाच्या ३ टक्के आरक्षण (समांतर आरक्षण) राहील. सदर सवलत ही गट-क व गट-ड संवर्गातून सेवानिवृत्त झालेल्या पोलीस कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना लागू राहील.

परंतु, सक्तीने सेवानिवृत्त/ स्वेच्छा सेवानिवृत्ती घेतलेल्या पोलीस कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यास ही सवलत लागू राहणार नाही.

(२) या नियमात विहित करण्यात आलेल्या सर्व प्रवर्गातील उमेदवारांना पात्रता निकष पूर्ण करणे आवश्यक राहिल आणि या पदासाठीच्या शारीरिक चाचणी व लेखी चाचणीमध्ये विहित केलेले गुण मिळवावे लागतील.

१३. **अनुकंपा तत्वावरील नियुक्ती** :- अनुकंपा तत्वावरील नियुक्तीच्या योजनेसंदर्भात सामान्य प्रशासन विभागाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशान्वये निर्धारित केलेली कार्यपद्धती अवलंबिण्यात यावी.

१४. या नियमातील नियम क्र. ३, ४, ५ व ६ मधील पदावर नेमणुक झालेल्या व्यक्तीला, तो सदर परीक्षा उत्तीर्ण झाला असेल, किंवा होण्यापासुन सुट मिळाली नसेल तर, मराठी व हिंदी भाषा परीक्षा याबाबतच्या नियमांनुसार उत्तीर्ण व्हाव्या लागतील.

१५. (१) या नियमांच्या नियम ६ मध्ये नमूद केलेल्या पदावर नियुक्त झालेल्या उमेदवारास राज्यातील कोणत्याही पोलीस प्रशिक्षण केंद्रात आवश्यक असलेले प्रशिक्षण पूर्ण करुन संबंधित परीक्षा चार संधीमध्ये उत्तीर्ण व्हावे लागेल. जर तो चार संधीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण झाला नाही तर त्याची किंवा तिची सेवा समाप्त करण्यात येईल. या कालावधीत, त्याला किंवा तिला वार्षिक वेतनवाढ अनुज्ञेय असणार नाहीत.

(२) वार्षिक वेतनवाढ रोखलेले उमेदवार संबंधित परीक्षा विहित संधीत उत्तीर्ण झाल्यास, रोखून ठेवलेली वेतनवाढ त्यास देय होईल. परंतु, वेतनवाढ रोखून धरल्यामुळे देय होणारी थकबाकी मिळण्याचा तिला हक्क असणार नाही.

१६. (१) पोलीस शिपाई चालक या पदाकरीता निवड करण्यात आलेले उमेदवार हे कार्यकारी पोलीस दलात बदलीसाठी पात्र असणार नाही. मात्र, हे उमेदवार विनंतीनुसार जिल्ह्याच्या बाहेर फक्त इतर पोलीस घटकात त्याच पदावर बदलीस पात्र ठरतील.

(२) पोलीस शिपाई चालक या पदावर नियुक्त केलेला कर्मचारी, त्याच्या नियुक्तीच्या पोलीस घटकातून इतर पोलीस घटकात बदलीसाठी, पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी राज्य शासनाच्या मान्यतेने निर्धारीत केलेली बदलीसाठी पात्रता, बदली प्रक्रिया, सक्षम प्राधिकारी, जेष्ठता आणि इतर अटी व शर्तींच्या अधीन राहून पात्र राहील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सु.ज.सोवितकर)
महाराष्ट्र शासनाचे सह सचिव

Home Department,
Mantralaya,
Madam Cama Marg,
Hutatma Rajguru Chowk,
Mumbai 400 032.
Dated the 6th September, 2019.

ORDER

Maharashtra Police Act 1951.

No.MTS-0319/C.R.245/POL-4 - In exercise of the powers conferred by clause *(b)* of section 5 of the Maharashtra Police Act (XXII of 1951), and of all other powers enabling it in this behalf, the Government of Maharashtra hereby makes the following rules regulating the recruitment to the post of Assistant Police Sub-Inspector Driver, Police Head Constable Driver, Police Naik Driver and Police Constable Driver in the police force under the administrative control of the Home Department, namely:-

1. These rules may be called the Maharashtra Assistant Police Sub-Inspector Driver, Police Head Constable Driver, Police Naik Driver and Police Constable Driver (Recruitment) Rules, 2019.

2. In these rules, unless the context requires otherwise :-

(a) "Department" means the Home Department of the Government;

(b) "Director General" means the Director General and Inspector General of Police, Maharashtra State, Mumbai;

(c) "Government" means the Government of Maharashtra;

(d) "Higher Secondary School Certificate Examination"

means the Higher Secondary School Certificate Examination conducted by a Divisional Board established under the Maharashtra Secondary and Higher Secondary Education Boards Act, 1965 (Mah. XLI of 1965) and includes any other examinations declared by the Government to be equivalent thereto;

(e) "Licensing Authority" means the officer authorized to issue license under Motor Vehicle Act, 1988.

(f) "Police Force" means the Police Force constituted under section 3 of the Maharashtra Police Act (XXII of 1951);

(g) "Police Unit" means office of the Commissioner of Police or Superintendent of Police.

3. Appointment to the post of Assistant Police Sub-Inspector Driver in Police Force shall be made by promotion of suitable persons on the basis of strict selection with due regard to seniority subject to fitness from amongst the person holding the post of Police Head Constable Driver, having not less than three years regular service in that post.

4. Appointment on the Post of Police Head Constable Driver in Police Force shall be made by promotion of suitable persons on the basis of strict selection with due regard to seniority subject to fitness from amongst the person holding the post of Police Naik Driver, having not less than three years regular service in that post.

5. Appointment on the Post of Police Naik Driver in Police Force shall be made by promotion of suitable persons

on the basis of strict selection with due regard to seniority subject to fitness from amongst the person holding the post of Police Constable Driver, having not less than three years regular service in that post.

6. (*1*) Appointment to the post of Police Constable Driver in Police Force shall be made by selection from amongst the person possessing the following qualifications:-

(*A*) ***Age*** - Not less than nineteen years and not more than twenty-eight years:

Provided that, maximum age limit in respect of Backward Class candidates shall be relaxed for five years and for Ex-Serviceman candidates shall be relaxed as per the policy laid down by the Government from time to time.

(*B*) ***Educational qualification*** - Have passed the Higher Secondary School Certificate Examination;

(*C*) ***Special Qualification -***

(*1*) A candidate at the time of submitting his application is required to possess Light Motor Vehicle (LMV-TR) license issued by Competent Authority.

(*2*) A candidate appointed on the said post shall have to possess Heavy Goods Vehicle Driving License (HGV) and Heavy Passenger Motor Vehicle (HPMV) driving license within five years from his appointment, failing which he shall not be eligible for further increments and promotions.

(3) Candidate should not have been convicted under the Motor Vehicle Act, 1988, for driving under influence of alcohol or any psychotropic substances.

(D) **Physical qualification -**

Sr. No. *(1)*	Measurement *(2)*	Female *(3)*	Male *(4)*
(i)	Height	Shall not be less than 158 centimeters	Shall not be less than 165 centimeters.
(ii)	Chest	----	Shall not be less than 79 centimeters deflated and the difference between deflated chest and expanded chest shall not be less than 5 centimeters.

(2) Relaxations in educational and physical qualification -

(A) Special provisions for Naxal affected areas :-

(a) *Educational qualification.-* Candidates belonging to the Scheduled Tribes category or children of Police Informants, Police Patils or Policemen who are killed or seriously injured in Naxal attacks or operations against Naxal and have pass 7th standard examination; and are residing in areas notified by the Government as Naxal affected areas, shall be eligible for recruitment.

(b) ***Physical qualifications*** - Relaxations for the candidates belonging to the Scheduled Tribes category or children of Police Informants or Police Patils or Policemen who are killed or seriously injured in Naxal attacks or operations against Naxal and who are residing in the areas notified by the Government as Naxal affected areas, are enumerated to the extent as set out below,-

Chest- measurement is not required.

(c) The powers of relaxation in educational and physical qualification prescribed in sub-clauses A*(a)* and B*(b)* above in respect of candidates residing in the Naxal affected areas notified by the Government shall be with the Additional Director General, Training and Special Units, Maharashtra State.

(d) Such candidates shall not be entitled for transfer outside the District of recruitment.

(B) Recruitment under compassionate grounds - Following relaxation shall be available for recruitment on the compassionate grounds -

Chest :- 2 cms without inflating the chest and 1.5 cms for inflated state.

7. **Written Test (100 Marks) -**

(A) The candidates who fulfill the physical and educational qualifications shall be required to appear for written test of 100 marks.

(B) The Written Test shall include the following subjects, namely:-

(1) Arithmetic.

(2) General Knowledge and Current Affairs.

(3) Intelligence Test.

(4) Marathi Grammar, and

(5) Motor vehicle driving and transport Rules.

(C) Duration of written test shall be 90 minutes. Questions asked in written test shall be objective type and test shall be conducted in Marathi language.

8. Skill Test for vehicle driving (50 Marks) -

(i) Candidates selected for Physical test shall have to undergo vehicle driving skill test mentioned below. Candidates shall have to secure a minimum of 40% marks in both skill tests together.

(ii) The skill test shall be consist of. -

(A) Light vehicle driving test	--	25 marks
(B) Jeep type vehicle driving test	--	25 marks.

(iii) The skill test being only a qualifying test. marks obtained in skill test shall not be included in the total marks considered for preparing merit list.

(iv) The criteria for skill tests in driving shall be decided by Director General from time to time.

(v) Officers from Regional Transport Authority. should be included in the Committee for conducting skill test in driving.

9. Physical Test (50 marks) -

(i) Candidates securing a minimum of 35% marks in Written Test (33 % marks in respect of Backward Class category candidates) shall be eligible to be called to appear for a

Physical Test in the ratio of 1:10 of vacancies advertised in the respective categories.

Explanation - For example, if there are 10 vacancies in the Scheduled Caste category and 5 vacancies in the Scheduled Tribes category, then 100 (10 X 10 = 100) candidates will be listed on merit in the Scheduled Caste Category and 50 (5 X 10=50) candidates, will be listed in the Scheduled Tribes category.

However, all the candidates in the Scheduled Caste category who have secured same marks as Scheduled Caste candidate at the 100th rank shall be eligible to be called to appear for a physical test. Similarly, all Scheduled Tribes category candidates who have secured the same marks as Scheduled Tribes candidate at the 50th rank will be eligible to be called to appear for a physical test.

Physical test shall be of 50 marks as follows :-

(A) **Male candidates**

(A)	1600 Meters Running	-	30 Marks
(B)	Shot-put	-	20 Marks
		Total Marks	***50 Marks***

(B) **Female Candidates**

(A)	800 Meters Running	-	30 Marks
(B)	Shot-put	-	20 Marks
		Total Marks	***50Marks***

(ii) Candidates shall have to secure a minimum 50% marks in a physical test.

10. Selection Board constituted by the Director General shall prepare a merit list from amongst the candidates based on the total marks obtained in the written test and physical test mentioned in rules 7 and 9. After amalgamation of marks obtained in written and physical test, the final merit list shall be prepared as per steps mentioned in the Government Resolution, issued by the General Administration Department, from time to time.

11. Recruitment to the post of Police Constable Driver shall be done as per procedure decided by the Government or the Director General, from time to time.

12. Reservation –

(1) *(i)* Reservation is applicable for Sports persons, women, Ex-Serviceman, project affected persons and any other categories shall be as declared by the Government from time to time.

(ii) **Home Guards** - Out of the total posts available for recruitment to the post of Police Constable Driver in the Police Force, 5% posts (parallel reservation) shall be filled in from amongst the members of Home Guards who have completed minimum three years of service i.e. 1095 days of consolidated service as Home Guards on the date of advertisement of recruitment and possess the requisite educational and physical qualifications and age limit as per these rules.

(iii) **Policeman's Ward** - 3% of the total posts (parallel reservation) available for recruitment of

Police Constable Driver shall be reserved, for Wards of police personnel, who has superannuated or retired from Group-C or Group-D service:

Provided that, reservation shall not be applicable for the wards of police personnel who have retired voluntarily or have been retired compulsorily.

(2) All the categories enumerated in this rule shall be required to pass the eligibility criteria and obtain the requisite marks in the written and physical tests prescribed for the post.

13. Recruitment on compassionate ground - The procedure for compassionate appointment scheme shall be adopted as per the directions issued by the General Administration Department, from time to time.

14. A person appointed to the post mentioned in rules 3, 4, 5 and 6 shall be required to pass Hindi and Marathi language examinations according to the rules made in that behalf, unless he has already passed, or has been exempted from passing those examinations.

15. (i) A candidate appointed to the post mentioned in rule 6 shall be required to complete the training in any of the Police Training Centre prescribed for the post and pass required examinations in maximum of four attempts, failing which his or her services would stand terminated. During this period, he shall not be eligible for annual increment.

(ii) All the Annual increments, due to the candidate, shall be released on passing the above examination within stipulated

attempts. However, no arrears shall be payable to the candidate against such notional Annual Increments given after clearance of the examination.

16. (i) A person appointed to the post Police Constable Driver recruited in the recruiting Police Unit shall not be eligible for transfer to executive duties but shall be eligible for inter-district transfer in the same cadre on request.

(ii) Police Constable Driver, shall be eligible for transfer to any other Police Unit in the State of Maharashtra, on the terms and conditions in respect of eligibility, transfer procedure, competent authority, seniority and other necessary terms and conditions prescribed by the Director General, with the approval of the Government.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

(S. J. SOVITKAR)
Joint Secretary to Government.

RNI No. MAHBIL /2009/37831

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ८, अंक ८५] शुक्रवार, जून २४, २०२२/आषाढ ३, शके १९४४ [पृष्ठे ४, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक २३३

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

गृह विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२, दिनांक २३ जून २०२२

अधिसूचना

महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम.

क्रमांक - सेप्रनि-१८१८/प्र.क्र.३१३(भाग-२)/पोल-५अ.—महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम (१९५१ चा मुंबई अधि.२२) याच्या कलम ५ च्या खंड (ब) द्वारे प्रदान केलेल्या अधिकारांचा आणि त्याच्या वतीने त्यास समर्थ करणाऱ्या सर्व इतर अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे, महाराष्ट्र पोलीस शिपाई (सेवाप्रवेश) नियम, २०११ मध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता पुढील नियम करीत आहेत :-

१. या नियमास, "महाराष्ट्र पोलीस शिपाई (सेवाप्रवेश) (पहिली सुधारणा) नियम, २०२२" असे म्हणावे.

२. "महाराष्ट्र पोलीस शिपाई (सेवाप्रवेश) नियम, २०११ याच्या नियम ४ ऐवजी पुढील नियम दाखल करण्यात येईल :-

"४. (१) शारीरिक चाचणी (५० गुण) :-

जे उमेदवार शारीरिक व शैक्षणिक अर्हता पूर्ण करतात अशा उमेदवारांनी शारीरिक योग्यता चाचणीसाठी उपस्थित राहणे आवश्यक असेल.

शारीरिक चाचणी पुढीलप्रमाणे एकूण ५० गुणांची असेल :-

	(अ) पुरुष उमेदवार	**गुण**
(क)	१६०० मीटर धावणे.	२०
(ख)	१०० मीटर धावणे.	१५
(ग)	गोळाफेक	१५
	एकूण	५०

	(ब) महिला उमेदवार	गुण
क)	८०० मीटर धावणे.	२०
ख)	१०० मीटर धावणे.	१५
ग)	गोळाफेक	१५
	एकूण	५०

(२) लेखी चाचणी (१०० गुण) :-

(अ) शारीरिक योग्यता चाचणी मध्ये किमान ५० टक्के गुण मिळविणारे उमेदवार, संबंधित प्रवर्गांमधील जाहिरात दिलेल्या रिक्त पदांच्या १ : १० या प्रमाणात १०० गुणांच्या लेखी चाचणीसाठी उपस्थित राहण्याकरिता बोलावण्यास पात्र असतील.

(ब) लेखी चाचणीमध्ये पुढील विषय समाविष्ट असतील :-

(१) अंकगणित ;

(२) सामान्य ज्ञान व चालू घडामोडी ;

(३) बुध्दीमत्ता चाचणी ;

(४) मराठी व्याकरण.

(क) लेखी चाचणीमध्ये विचारण्यात येणारे प्रश्न बहुपर्यायी प्रकारचे असतील व ती मराठी भाषेत घेण्यात येईल. लेखी चाचणीचा कालावधी ९० मिनिटे इतका असेल.

(ड) उमेदवारांना लेखी परीक्षेमध्ये किमान ४० टक्के गुण मिळवणे अनिवार्य आहे. लेखी परीक्षेमध्ये ४० टक्के पेक्षा कमी गुण असलेले उमेदवार अपात्र समजण्यात येतील.

स्पष्टीकरण :– शारीरिक योग्यता चाचणीमध्ये किमान ५० टक्के गुण मिळवणारे उमेदवार, संबंधित प्रवर्गांमधील जाहिरात दिलेल्या रिक्त पदांच्या १ :१० या प्रमाणात लेखी चाचणीसाठी उपस्थित राहण्याकरिता बोलाविण्यास पात्र असतील. उदाहरणार्थ, जर अनुसूचित जाती प्रवर्गामध्ये १० रिक्त पदे व अनुसूचित जमाती प्रवर्गामध्ये ५ रिक्त पदे असतील तर, अनुसूचित जाती प्रवर्गामध्ये गुणवत्तेनुसार १०० (१० X १०=१००) उमेदवार, सूचीबध्द करण्यात येतील आणि अनुसूचित जमाती प्रवर्गामध्ये गुणवत्तेनुसार ५० (१० X ५=५०) उमेदवार, सूचीबध्द करण्यात येतील. तथापि, अनुसूचित जाती प्रवर्गातील गुणानुक्रमे १०० व्या क्रमांकावर असलेल्या उमेदवारास मिळालेले गुण जेवढ्या अनुसूचित जाती प्रवर्गातील उमेदवारांना मिळाले असतील ते सर्व उमेदवार अनुसूचित जाती प्रवर्गांतर्गत लेखी चाचणीस बसण्यासाठी बोलवण्यास पात्र असतील. तसेच अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील गुणानुक्रमे ५० व्या क्रमांकावर असलेल्या उमेदवारास मिळालेले गुण जेवढ्या अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील उमेदवारांना मिळाले असतील ते सर्व उमेदवार अनुसूचित जमाती प्रवर्गांतर्गत लेखी चाचणीस बसण्यासाठी बोलावण्यास पात्र असतील.

(३) पोलीस महासंचालक यांनी प्रत्येक पोलीस घटकासाठी गठीत केलेले निवड मंडळ, या नियमाचे पोट नियम (१) व (२) मध्ये नमूद केलेल्या दोन निकषांच्या निकालाच्या आधारे उमेदवारांमधून एक गुणवत्ता यादी तयार करील. शारीरिक चाचणी व लेखी चाचणी यामध्ये मिळविलेल्या गुणांचे एकत्रिकरण केल्यानंतर, गृह विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक - पोलीस-१८१९/ प्र.क्र.३१६/ पोल-५अ, दि.१० डिसेंबर, २०२० मध्ये आणि त्यानंतरच्या शासनाने वेळोवेळी काढलेल्या कोणत्याही आदेशानुसार अंतिम गुणवत्ता यादी तयार करण्यात येईल."

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

अ. ए. कुलकर्णी,
शासनाचे सह सचिव

HOME DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya, Mumbai 400 032

Dated the 23rd June, 2022.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA POLICE ACT.

No. RCR-1818/CR-313(Part-II)/Pol-5A.—In exercise of the powers conferred by clause (b) of section 5 of the Maharashtra Police Act (XXII of 1951), and of all other powers enabling it in that behalf, the Government of Maharashtra hereby makes the following rules further to amend the Maharashtra Police Constables (Recruitment) Rules, 2011, namely :—

1. These rules may be called the Maharashtra Police Constables (Recruitment) (First Amendment) Rules, 2022.

2. For rule 4 of the Maharashtra Police Constables (Recruitment) Rules, 2011, the following shall be substituted, namely :—

"4. (1) Physical Test (50 marks) :—

The candidates who fulfill the physical and educational qualification shall be required to appear for physical fitness test. The physical Fitness test will be of total 50 marks as follows, namely :—

(A)	**Male Candidates**	**Marks**
(a)	1600 Meters running	20
(b)	100 Meters running	15
(c)	Shot put	15
	Total	**50**
(B)	**Female Candidates**	**Marks**
(a)	800 Meters running	20
(b)	100 Meters running	15
(c)	Shot put	15
	Total	**50**

(2) Written Test (100 Marks) :—

(A) Candidates securing a minimum of 50 percent marks in Physical Fitness Test shall be eligible to be called to appear for a written test of 100 marks in the ratio of 1:10 of vacancies advertised in the respective categories.

(B) The Written Test shall include the following subjects, namely:—

(1) Arithmetic;

(2) General Knowledge and Current Affairs;

(3) Intelligence Test;

(4) Marathi Grammar.

(C) The questions asked in written test shall be multiple choice questions type and conducted in Marathi language.The duration of Written Test will be 90 minutes.

(D) Candidates are required to get atleast 40 percent marks in the written test. The candidates securing less than 40 percent marks in written test will be considered as ineligible.

Explanation.— Candidates securing a minimum of 50 percent marks in the Physical Fitness Test shall be eligible to be called to appear for a written test in the ratio of 1:10 of the vacancies advertised in the respective catagories. If, for example, there are 10 vacancies in the Scheduled Caste category and 5 vacancies in the Scheduled Tribes category, then 100 (10 X 10 = 100) candidates shall be listed on merit in the Scheduled Caste category and 50 (10 X 5=50) candidates, shall be listed in the Scheduled Tribes category. However, all candidates in the Scheduled Caste category who have secured the same marks as the Scheduled Caste candidate at the 100th rank shall be eligible to be called to appear for a written test. Similarly, all Scheduled Tribes category candidates who have secured the same marks as the Scheduled Tribes candidate ranking 50th will be eligible to be called to appear for a written test.

(3) The Selection Board of every Police Unit constituted by the Director General of Police shall prepare a merit list from amongst the candidates based on the results of the two criteria mentioned in sub- rules (1) and (2) of this rule. After amalgamation of marks obtained in Physical Test and Written Test, the final merit list shall be prepared as per steps mentioned in the Home Department's Governments Resolution No. Police-1819/CR-316/Pol-5A, dated 10th December, 2020 and any subsequent orders issued by the Government, from time to time."

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

A. E. KULKARNI,
Joint Secretary to Government.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY DIRECTOR, RUPENDRA DINESH MORE, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004. EDITOR : DIRECTOR, RUPENDRA DINESH MORE.

गृह विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १६ जून २०११

आदेश

मुंबई पोलीस अधिनियम, १९५१.

क्रमांक आरसीटी-०३११/प्र.क्र.२२८/पोल-५अ.— मुंबई पोलीस अधिनियम, १९५१ (१९५१ चा मुंबई २२) च्या कलम-५(ब) आणि त्या अनुषंगाने प्रदान करणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन आणि या संदर्भात अस्तित्वात असलेले पोलीस शिपाई (सेवाप्रवेश) नियम, २००६ अधिक्रमित करुन याव्दारे महाराष्ट्र शासन, महाराष्ट्र राज्यातील गृह विभागाच्या अखत्यारीतील पोलीस दलातील " पोलीस शिपाई " या पदाच्या सेवा भरतीचे विनियमन करणारे पुढील नियम करीत आहे, जसे :—

१. या नियमांना महाराष्ट्र पोलीस शिपाई (सेवाप्रवेश) नियम, २०११ असे संबोधण्यात यावे.

२. या नियमांमध्ये संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अभिप्रेत नसेल तर,—

(अ) " विभाग " म्हणजे शासनाचा गृह विभाग;

(ब) " महासंचालक " म्हणजे पोलीस महासंचालक व पोलीस महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई;

(क) " शासन " म्हणजे महाराष्ट्र शासन;

(ड) " पोलीस दल " म्हणजे मुंबई पोलीस अधिनियम, १९५१ (१९५१ चा मुंबई २२) च्या कलम-३ अन्वये विहित करण्यात आलेले पोलीस दल.

३. (१) पोलीस दलातील पोलीस शिपाई या पदावरील निवडीसाठी उमेदवारांकडे खालील नमूद वय, शैक्षणिक व शारीरिक पात्रता असणे आवश्यक आहे :—

(अ) वय.— कमीत कमी १८ वर्षे जास्तीत २५ वर्षे *(मागासवर्गीय उमेदवारांच्या बाबतीत शासनाने वेळोवळी ठरविलेल्या धोरणानुसार उच्चत्तम वयोमर्यादेत सूट देय राहिल.)*

(ब) शैक्षणिक अर्हता.— महाराष्ट्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळे अधिनियम, १९६५ (सन १९६५ चा महा. अधिनियम ४१) अन्वये प्रस्थापित केलेल्या विभागीय मंडळाकडून घेण्यात येणारी उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा (इयत्ता १२ वी) किंवा शासनाने या परीक्षेस समकक्ष म्हणून घोषित केलेली परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.

(क) शारीरिक पात्रता.—

	महिलांकरिता	पुरुषांकरिता
(*i*) उंची ..	१५५ सें.मी.पेक्षा कमी नसावी.	१६५ सें.मी.पेक्षा कमी नसावी.
(*ii*) छाती ..	....	न फुगवता ७९ सें.मी.पेक्षा कमी नसावी व न फुगवलेली छाती व फुगवलेली छाती यातील फरक ५ सें.मी.पेक्षा कमी नसावा.

(२) शैक्षणिक व शारीरिक पात्रतेत द्यावयाची सूट

(अ) नक्षलग्रस्त भागासाठी विशेष तरतूद.—

(अ) शैक्षणिक अर्हता.—शासनाने घोषित केलेल्या नक्षलग्रस्त भागातील रहिवासी असलेले अनुसूचित जमातीचे उमेदवार किंवा नक्षलवाद्यांच्या हल्ल्यात अथवा नक्षलवादीविरोधी कारवाईत मृत अथवा गंभीर जखमी झालेल्या पोलीस बातमीदार, पोलीस पाटील अथवा पोलीस कर्मचारी यांची मुले असलेले उमेदवार जे इयत्ता ७ वी परीक्षा उत्तीण झालेले आहेत ते भरती करता पात्र ठरतील. मात्र असे उमेदवार नक्षलग्रस्त भागाच्या बाहेर बदलीसाठी पात्र असणार नाहीत.

(ब) शारीरिक पात्रता.— शासनाने घोषित केलेल्या नक्षलग्रस्त भागातील रहिवासी असलेले अनुसूचित जमातीचे उमेदवार किंवा नक्षलवाद्यांच्या हल्ल्यात अथवा नक्षलवादीविरोधी कारवाईत मृत अथवा गंभीर जखमी झालेल्या पोलीस बातमीदार अथवा पोलीस पाटील अथवा पोलीस कर्मचारी याच्या मुलांमधील उमेदवारांच्या बाबतीत खालील नमूद केल्याप्रमाणे शारीरिक पात्रता शिथिल करण्यात येईल :-

(*i*) उंची : २.५ सें.मी.महिला व पुरुष उमेदवारांसाठी.

(*ii*) छाती : छातीच्या मोजमापाची आवश्यकता नाही.

(क) या नियमातील उप खंड (अ) व (ब) नुसार विहित केलेल्या शैक्षणिक अर्हता व शारीरिक पात्रता शासनाने घोषित केलेल्या नक्षलग्रस्त भागातील रहिवासी असलेल्या उमेदवाराच्या बाबतीत शिथिल करण्याचे अधिकार अपर पोलीस महासंचालक, प्रशिक्षण व खास पथके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना राहतील.

(ड) शासनाने घोषित केलेल्या नक्षलग्रस्त भागातील पोलीस भरतीच्या वेळी स्थानिक आदिवासी भागात बोलली जाणारी बोली भाषा (Local Tribal dialect) अवगत असणाऱ्या उमेदवारांना प्राधान्य देण्यात येईल.

(ब) पोलीस बँड.—

(अ) शैक्षणिक अर्हता.— बँड पथकासाठी महाराष्ट्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळे अधिनियम, १९६५ (सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम ४१) अन्वये प्रस्थापित केलेल्या विभागीय मंडळाकडून घेण्यात येणारी माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (इयत्ता १० वी) परीक्षा उत्तीर्ण.

(ब) शारीरिक पात्रता.— बँड पथकाच्या भरतीसाठी आलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत या नियमाच्या उपनियम (१) च्या खंड (क), उपखंड (i) व (ii) मध्ये विहित केलेल्या शारीरिक पात्रतेमध्ये खालीलप्रमाणे सवलत देण्याचे अधिकार अपर पोलीस महासंचालक, प्रशिक्षण व खास पथके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना राहतील :—

(*i*) उंची : २.५ सें.मी.

(*ii*) छाती : २ सें.मी. न फुगवता व १.५ सें.मी. फुगवून.

(क) अनुभव व इतर अटी.— (*i*) बँड पथकातील पदासाठी अर्ज करणाऱ्या उमेदवारांना बँड पथकातील वाद्यांची माहिती असणे व वाद्य वाजविण्याचा अनुभव असणे आवश्यक राहिल.

(*ii*) पोलीस बँड पथकातील उमेदवार निवडीसाठी गठित करावयाच्या समितीत शक्यतो भारतीय सैन्य दलाच्या बँड पथकातील अधिकाऱ्यांचा समावेश करण्यात यावा.

(*iii*) पोलीस बँड पथकासाठी निवड करण्यात आलेल्या उमेदवारांना पोलीस मुख्यालयातील अन्य कर्तव्यही बजावणे आवश्यक राहिल.

(*iv*) पोलीस बँड पथकासाठी निवड करण्यात आलेले उमेदवार कार्यकारी शाखेत बदलीसाठी पात्र असणार नाहीत. मात्र हे उमेदवार जिल्हयाच्या बाहेर फक्त इतर पोलीस घटकातील बँड पथकात बदलीस पात्र ठरतील.

(क) खेळाडू प्रवर्ग.— आवश्यक पात्रतेच्या अटी व शर्ती पूर्ण करणाऱ्या पुरुष व महिला खेळाडूंना किमान उंचीच्या अटीमध्ये २.५ सें.मी. इतकी सूट देय राहिल.

(ड) पोलीस दलातील कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबियाबाबत.— पोलीस दलातील बेपत्ता कर्मचारी किंवा असाध्य रोगामुळे किंवा अन्य कारणांमुळे वैद्यकिय अधिकाऱ्यांच्या प्रमाणपत्रानुसार ज्यांना वैद्यकिय कारणास्तव सेवानिवृत्त करण्यात आले आहे अशा कर्मचाऱ्यांच्या एकाच पात्र नातेवाईकास पोलीस भरतीसाठी खालील नमूद केल्याप्रमाणे शारीरिक पात्रता शिथिल करण्यात येईल :—

(अ) उंची : २.५ सें.मी. महिला व पुरुष उमेदवारांसाठी.

(ब) छाती : २ सें.मी. न फुगविता व १.५ सें.मी. फुगवून पुरुष उमेदवारांसाठी.

खुलासा.— पात्र नातेवाईक यामध्ये पोलीस कर्मचाऱ्याच्या खालील कुटुंबियांचा समावेश आहेत

(अ) पती/पत्नी, मुलगा, अविवाहीत मुलगी

(ब) अविवाहीत पोलीस कर्मचाऱ्याच्या बाबतीत सर्वस्वी अवलंबून असणारा अविवाहीत भाऊ अथवा बहिण

(क) मृत पोलीस कर्मचाऱ्याचा मुलगा हयात नसेल तर त्याची सून

४. **(१) शारीरिक चाचणी (१०० गुण).**— जे उमेदवार विहित शारीरिक व शैक्षणिक पात्रता पूर्ण करीत असतील अशा उमेदवारांना शारीरिक चाचणी द्यावी लागेल. शारीरिक चाचणी पुढीलप्रमाणे एकूण १०० गुणांची असेल.

(अ) पुरुष उमेदवार

(अ) ५ कि.मी.धावणे	..	२० गुण
(ब) १०० मी.धावणे	..	२० गुण
(क) गोळा फेक	..	२० गुण
(ड) लांब उडी	..	२० गुण
(ई) १० पुल अप्स	..	२० गुण
एकूण	..	१०० गुण

(ब) महिला उमेदवार

(अ) ३ कि.मी.धावणे	..	२५ गुण
(ब) १०० मी.धावणे	..	२५ गुण
(क) गोळा फेक (४ कि.ग्रॅ.)	..	२५ गुण
(ड) लांब उडी	..	२५ गुण
एकूण	..	१०० गुण

(२) लेखी चाचणी (१०० गुण).—

(अ) जे उमेदवार शारिरिक पात्रता चाचणीत किमान ५० टक्के गुण मिळवून पूर्ण करतील त्यांच्यापैकी गुणवत्ता क्रमानुसार प्रसिध्द केलेल्या जाहिरातीत प्रवर्गनिहाय नमूद केलेल्या पदसंख्येच्या १:१५ या प्रमाणात प्रवर्गनिहाय उमेदवारांना १०० गुणांच्या लेखी परिक्षेसाठी पात्र ठरविण्यात येईल.

(ब) लेखी चाचणीमध्ये खालील विषयांचा समावेश असेल :—

(*i*) अंकगणित

(*ii*) सामान्यज्ञान व चालू घडामोडी

(*iii*) बुद्धीमत्ता चाचणी

(*iv*) मराठी व्याकरण

(क) लेखी चाचणीचा कालावधी ९० मिनिटांचा असेल व लेखी चाचणी मराठी भाषेत घेण्यात येईल. सर्व प्रश्न बहुपर्यायी स्वरुपाचे राहतील.

स्पष्टीकरण.— जे उमेदवार शारीरिक पात्रता चाचणीत किमान ५० टक्के गुण मिळवून पूर्ण करतील त्यांच्यापैकी गुणवत्ता क्रमानुसार प्रसिद्ध केलेल्या जाहिरातीत प्रवर्गनिहाय नमूद केलेल्या पदसंख्येच्या १:१५ या प्रमाणात प्रवर्गनिहाय उमेदवारांना लेखी परीक्षेसाठी पात्र ठरविण्यात येईल. उदाहरणार्थ, जर अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी १० जागा व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी ५ जागा असतील तर अनुसूचित जाती प्रवर्गातील १५० (१५ x १० = १५०) उमेदवार व अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील ७५ (१५ x ५ = ७५) उमेदवार लेखी चाचणीसाठी पात्र ठरतील. तथापि, अनुसूचित जाती प्रवर्गातील गुणानुक्रमे १५० व्या क्रमांकावर असलेल्या उमेदवारास मिळालेले गुण जेवढया अनुसूचित जाती प्रवर्गातील उमेदवारांना मिळालेले असतील ते सर्व उमेदवार अनुसूचित जाती प्रवर्गांतर्गत लेखी चाचणीसाठी पात्र असतील. तसेच अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील गुणानुक्रमे ७५ व्या क्रमांकावर असलेल्या उमेदवारास मिळालेले गुण जेवढया अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील उमेदवारांना मिळाले असतील ते सर्व उमेदवार अनुसूचित जमाती प्रवर्गांतर्गत लेखी चाचणीसाठी पात्र असतील.

(३) महासंचालकांनी प्रत्येक पोलीस घटकासाठी गठित केलेले निवड मंडळ या नियमाच्या पोटनियम (१) व (२) मध्ये नमूद केलेल्या दोन निकषांवरुन प्राप्त एकत्रित गुणांच्या आधारे उमेदवारांची गुणवत्ता यादी तयार करील. शारीरिक चाचणी व लेखी चाचणी यामध्ये प्राप्त होणारे गुण एकत्र केल्यानंतर, उमेदवारांची अंतिम गुणवत्ता यादी सामान्य प्रशासन विभागाच्या क्रमांक-एसआरव्ही-१०९७/प्र.क्र.३१/९८/ १६-अ, दिनांक १६ मार्च १९९९ च्या शासन परिपत्रकामध्ये दिलेल्या टप्प्यानुसार तसेच शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार तयार करण्यात येईल.

५. **चारित्र्य व पूर्वचारित्र्य पडताळणी.**—पोलीस शिपाई पदावर निवड झालेल्या उमेदवारांचे चारित्र्य व पूर्वचारित्र्य पडताळणी अहवाल प्राप्त झाल्याशिवाय या उमेदवारांची नियुक्ती करण्यात येऊ नये तसेच त्यांना प्रशिक्षणासाठीही पाठविण्यात येऊ नये. ज्या उमेदवारांविरुद्ध गुन्हा दाखल आहे अथवा खटला न्यायप्रविष्ट आहे किंवा ज्या उमेदवारांविरुद्ध दाखल खटल्यातून उमेदवारांची भरतीपूर्वी किंवा भरतीनंतर निर्दोष मुक्तता झालेली आहे अशा उमेदवारांना नियुक्ती देण्यात येऊ नये. अशा उमेदवारांना नियुक्ती देण्यासंदर्भातील सर्व प्रस्ताव शासन स्तरावर गठित उच्चस्तरीय समितीपुढे विनाविलंब विचारार्थ सादर करणे नियुक्ती प्राधिकाऱ्यावर बंधनकारक राहिल.

६. **वैद्यकिय तपासणी.**—निवड झालेल्या उमेदवारांची वैद्यकिय तपासणी संदर्भात महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम १९८१ मधील तरतुदी तसेच शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या तरतुदी लागू होतील. याशिवाय वैद्यकिय चाचणीत दृष्टीदोष, तिरळेपणा, रातआंधळेपणा, वर्णांधतेपणा, गुडघ्यास गुडघा लागणे, सपाट तळवे, त्वचारोग, छातीचे रोग व महासंचालकांनी वेळोवेळी विहित केलेल्या वैद्यकिय चाचण्यांचा समावेश असेल. या चाचण्यांमध्ये उमेदवारात दोष आढळल्यास अथवा उमेदवार अपात्र ठरल्यास त्यास नियुक्ती देण्यात येणार नाही.

७. पोलीस दलातील पोलीस शिपाई या पदाच्या भरतीसाठी संबंधित सेवायोजन कार्यालय किंवा समाजकल्याण अधिकारी किंवा जिल्हा सैनिक बोर्ड किंवा आदिवासी विकास विभागामार्फत चालविल्या जाणाऱ्या प्रशिक्षण केंद्राच्या संबंधित कार्यालयाकडून तसेच सामान्य प्रशासन विभागाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशांच्या अनुषंगाने मराठी, हिंदी, ऊर्दू व इंग्रजी भाषेतील मोठया प्रमाणावर प्रसारण असलेल्या स्थानिक वर्तमानपत्रात जाहिरात देऊन तसेच प्रसार माध्यमातून प्रसिद्धी देऊन उमेदवारांची नावे /अर्ज मागविण्यात येतील. याव्यतिरिक्त भरतीबाबतची माहिती पोलीस वेबसाईट आणि पोलीस कार्यालयातील नोटीस बोर्डवर दिली जाईल. तसेच रेडिओ, दूरदर्शन, रोजगार वार्तापत्र आणि वर्तमानपत्रात दिली जाईल. राज्यात सर्व पोलीस घटकांमध्ये एकाचवेळी भरती प्रक्रिया सुरु करण्यात येईल. पोलीस महासंचालक हे भरती प्रक्रियेचा दिनांक निश्चित करतील. अपर पोलीस महासंचालक, प्रशिक्षण व खास पथके, मुंबई यांनी विहित केलेले अर्ज प्रत्येक उमेदवाराने पोलीस शिपाई पदासाठी भरणे अनिवार्य राहिल. यासाठीचे अर्ज सर्व पोलीस आयुक्त/जिल्हा पोलीस अधिक्षक/समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बल/तालुका पोलीस ठाणे यांच्या कार्यालयामार्फत उपलब्ध करुन देण्यात येतील. पोलीस भरती प्रक्रिया कशा प्रकारे राबविण्यात येईल, यासंदर्भात शासनाने वेळोवेळी विहित केलेली कार्यपद्धती अवलंबिण्यात येईल.

८. **आरक्षण.**—***(i)*** **खेळाडू प्रवर्ग.**— शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाच्या शासन निर्णयानुसार उपलब्ध पदांच्या ५ टक्के पदे खेळाडुंसाठी राखीव असतील. सदर आरक्षण शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-राक्रीधो-२००२/प्र.क्र.६८/क्रीयुसे-२, दिनांक ३० एप्रिल २००५ आणि त्यानंतर शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशान्वये निर्धारित केलेल्या अटी व शर्तीनुसार असेल.

(ii) **महिला.**—पोलीस शिपाई पदांवरील भरतीकरिता उपलब्ध असलेल्या एकूण पदांच्या ३० टक्के पदे महिलांसाठी राखीव असतील. सदर आरक्षण महिला व बाल कल्याण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-८२/२००१/मसेआ-२०००/प्र.क्र.४१५/का-२, दिनांक २५ मे २००१ आणि त्यानंतर शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशान्वये निर्धारित केलेल्या अटी व शर्तीनुसार असेल.

(iii) **गृहरक्षक दल (*Home Guards*).**—पोलीस शिपाई पदांवर नियुक्ती करताना एकूण पदांच्या ५ टक्के पदे होमगार्डमध्ये जाहिरातीच्या दिनांकास कमीत कमी ३ वर्ष (१०९५ दिवस) एकत्रित सेवा झालेल्या व या नियमानुसार पोलीस शिपाई पदासाठी आवश्यक शैक्षणिक व शारीरिक पात्रता पूर्ण करणाऱ्या, विहित वयोमर्यादेतील होमगार्डसमधून भरण्यात येतील.

(*iv*) माजी सैनिक, धरणग्रस्त, प्रकल्पग्रस्त व इतर विविध घटकांना शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निदेशानुसार आरक्षण लागू राहिल.

(*v*) या नियमात विहित करण्यात आलेल्या सर्व प्रवर्गातील उमेदवारांना पात्रता निकष पूर्ण करणे आवश्यक राहिल आणि या पदासाठी शारीरिक चाचणी व लेखी चाचणीमध्ये विहित केलेले गुण मिळवावे लागतील.

९. अनुकंपा तत्त्वावरील नियुक्ती.— अनुकंपा नियुक्तीच्या योजनेसंदर्भात सामान्य प्रशासन विभागाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशान्वये निर्धारित केलेली कार्यपद्धती अवलंबिण्यात यावी.

मात्र यासंदर्भात पात्र उमेदवारांसाठी खालील नमूद केल्याप्रमाणे शारीरिक पात्रता शिथिल करण्यात येईल :—

(*i*) उंची : २.५ सें.मी. महिला व पुरुष उमेदवारांसाठी.

(*ii*) छाती : २ सें.मी. न फुगविता व १.५ सें.मी. फुगवून पुरुष उमेदवारांसाठी.

१०. पोलीस शिपाई या पदावर नेमणूक झालेल्या व्यक्तिला, उत्तीर्ण होण्यापासून सूट मिळाली नसेल तर, हिंदी व मराठी भाषा परीक्षा त्यासंबंधी केलेल्या नियमानुसार उत्तीर्ण व्हाव्या लागतील.

११. पोलीस शिपाई पदावर उमेदवारास ज्या घटकात नियुक्ती देण्यात आलेली आहे त्या घटकाव्यतिरिक्त इतर पोलीस घटकात त्याची बदली करता येणार नाही.

१२. पोलीस शिपाई या पदावर नियुक्त केलेल्या उमेदवारास या पदासाठी विहित केलेले प्रशिक्षण पूर्ण करावे लागेल व संबंधित परीक्षा चार संधीमध्ये उत्तीर्ण व्हावे लागेल. जर चार संधीमध्ये तो परीक्षा उत्तीर्ण झाला नाही तर त्याची सेवा समाप्त करण्यात येईल. या कालावधीत वार्षिक वेतनवाढ अनुज्ञेय असणार नाहीत.

१३. पोलीस शिपाई या पदावर नियुक्त केलेल्या उमेदवारांना मुंबई पोलीस मॅन्युअल १९५९, मुंबई पोलीस (शिस्त व अपील) नियम १९५६ व राज्य शासनाने वेळोवेळी विहित केलेले अन्य नियम लागू होतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सदानंद जाधव,
शासनाचे उपसचिव.

HOME DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 16th June 2011.

Order

BOMBAY POLICE ACT, 1951.

No. RCT-0311/CR-228/Pol-5A.— In exercise of the powers conferred by clause *(b)* of section 5 of the Bombay Police Act, 1951 (Bom. XXII of 1951), and of all other powers enabling it in this behalf, and in supersession of the Police Constables (Recruitment) Rules, 2006, the Government of Maharashtra hereby makes the following rules regulating recruitment to the post of Police Constables in the Police Force under the Home Department of the Government of Maharashtra, namely :—

1. These rules may be called the Maharashtra Police Constables (Recruitment) Rules, 2011.

2. In these rules, unless the context requires otherwise :-

(a) " Department " means the Home Department of the Government ;

(b) " Director General " means the Director General and Inspector General of Police, Maharashtra State, Mumbai ;

(c) " Government " means the Government of Maharashtra;

(d) " Police Force " means the Police Force constituted under section 3 of the Bombay Police Act, 1951 (Bom. XXII of 1951).

3. *(1)* A candidate for selection to the post of Police Constable in the Police Force shall be required to possess the educational and physical qualifications, as follows, namely :—

(A) *Age*.— Minimum 18 years, maximum 25 years.

(Maximum age limit in respect of Backward Class candidates shall be relaxable as per Government Policy in this regard laid down, from time to time.)

(B) *Educational qualification*.—Passed the Higher Secondary School Certificate Examination (XIIth Standard) conducted by a Divisional Board under the Maharashtra Secondary and Higher Secondary Education Boards Act, 1965 (Mah. XLI of 1965), and includes any other examinations declared by the Government to be equivalent thereto.

(C) *Physical qualification.*—

	Female	Male
(i) Height . .	Shall not be less than 155 centimeters.	Shall not be less than 165 centimeters.
(ii) Chest . .	. . .	Shall not be less than 79 centimeters deflated and the difference between deflated chest and expanded chest shall not be less than 5 centimeters.

(2) ***Relaxations in educational and physical qualifications.-***

(A) Special provisions for naxal affected areas.

(a) ***Educational qualification.-*** Candidates belonging to the Scheduled Tribes category or children of Police Informants, Police Patils or Policemen who are killed or seriously injured in Naxalite attacks or operations against Naxalites and have passed VIIth standard examination; and are residing in areas notified by the Government as Naxalite areas, shall be eligible for recruitment on the condition that such a candidate shall not be entitled to transfer outside the said Naxalite areas.

(b) ***Physical qualifications.-*** Relaxations for the candidates belonging to the Scheduled Tribes category or children of Police Informants or Police Patils or Policemen who are killed or seriously injured in Naxalites attacks or operations against Naxalites and who are residing in the areas notified by the Government as Naxalite areas, are enumerated to the extent as set out below, -

(i) ***Height*** - 2.5 centimeters for male and female candidates.

(ii) ***Chest*** - measurement is not required.

(c) The powers of relaxation in educational and physical qualifications prescribed in sub-clauses *(a)* and *(b)* above in respect of candidates residing in the Naxalite areas notified by the Government shall lie with the Additional Director General, Training and Special Unit, Maharashtra State.

(d) In the Naxalite areas notified by the Government, preference will be given to the candidates having knowledge of one of the local tribal dialects.

(B) Police Band .—

(*a*) ***Educational qualification.***— Candidates who have passed Secondary School Certificate Examination (Xth Standard) conducted by a Divisional Board under the Maharashtra Secondary and Higher Secondary Education Boards Act, 1965 (Mah. XLI of 1965), shall be eligible for recruitment.

(*b*) ***Physical qualifications.***— The Additional Director General, Training and Special Unit, M.S. may relax the physical qualifications prescribed in sub-clauses (*i*) and (*ii*) of clause *(C)* of sub-rule *(1)* of this rule in favour of candidates who appear for recruitment in the Police Band to the extent as set out below, -

(*i*) *Height*.—2.5 centimeters.

(*ii*) *Chest*.—2 centimeters deflated and 1.5 centimeters expanded.

(C) Experience and other conditions. -

(*i*) Knowledge of instruments of brass band and experience in playing of musical instruments is necessary for recruitment in the Police Band;

(ii) wherever feasible, an officer from Defence Service Bands may be included in the Selection Committee exclusively for recruitment in the Police Band;

(iii) police personnel recruited in the Police Band will also have to perform other police duties at the Police Head quarters;

(iv) police personnel recruited in the Police Band will not be eligible for transfer to executive duties but will be eligible for inter-district transfer in the same cadre, i.e. in a Band unit.

(C) Sports category.— Relaxation in the required height by 2.5 centimeters, shall be given to the sports persons, who fulfill the required eligibility conditions.

(D) Policeman's family.—

Only one eligible relative of a policeman who has been missing or has been retired on compassionate ground on the basis of medical certificate due to ill health, may get the following relaxations in respect of physical qualifications, namely :—

(*a*) *Height*.—2.5 centimeters for male and female candidates.

(*b*) *Chest*.—2 centimeters deflated and 1.5 centimeters expanded for male candidates.

Explaination.— The following family members of the policeman will be considered eligible relative.

(a) Husband / Wife, son, unmarried daughter

(b) Dependable unmarried brother or sister in case of unmarried Policeman.

(c) Daughter-in-law in case of Policeman's diseased son.

4. ***(1) Physical Test (100 Marks).***— The candidates who fulfill the physical and educational qualifications shall be required to appear for a physical fitness test. The physical test will be of a total 100 marks as follows, namely :—

(A) Male candidates.—

(a) 5 Kilometers running	..	20 marks
(b) 100 meters running	..	20 marks
(c) Shot put	..	20 marks
(d) Long Jump	..	20 marks
(e) 10 Pull-ups	..	20 marks
Total	..	**100 marks**

(B) Female candidates.—

(a) 3 Kilometer running	..	25 marks
(b) 100 meters running	..	25 marks
(c) Shot put (4 kg.)	..	25 marks
(e) Long Jump	..	25 marks
Total	..	**100 marks**

(2) ***Written Test (100 Marks).—***

(A) Candidates securing a minimum of 50% marks in the Physical Fitness Test shall be eligible to be called to appear for a written test of 100 marks in the ratio of 1:15 of vacancies advertised in the respective categories.

(B) The Written Test will include the following subjects, namely :—

(i) Arithmetic;

(ii) General knowledge and current affairs;

(iii) Intellectual test;

(iv) marathi grammar.

(C) The questions asked in written test shall be objective type and conducted in Marathi language. The duration of written test will be 90 minutes.

Explanation.— Candidates securing a minimum of 50% marks in the physical fitness test shall be eligible to be called to appear for a written test in the ratio of 1:15 of vacancies advertised in the respective categories. If, for example, there are 10 vacancies in the Scheduled Caste category and 5 vacancies in the Scheduled Tribes category, then 150 (15 X 10 = 150) candidates will be listed on merit in the Scheduled Caste category and 75 (15 X 5 = 75) candidates will be listed in the Scheduled Tribes category. However, all candidates in the Scheduled Caste category who have secured the same marks as the Scheduled Caste candidate at the 150th rank shall be eligible to be called to appear for a written test. Similarly, all Scheduled Tribes category candidates who have secured the same marks as the Scheduled Tribes candidate ranking 75th will be eligible to be called to appear for a written test.

(3) The Selection Board constituted by the Director General shall prepare a merit list from amongst the candidates based on the results of the two criteria enumerated at sub-rules *(1) and (2)* of this rule. After amalgamation of marks obtained in physical and written test, the final merit list will be prepared as per steps mentioned in the General Administration Department's Government Resolution No.SRV-1097/ CR-31/98/16A, dated 16th March 1999 and any subsequent orders issued by Government, from time to time.

5. ***Verification of antecedents / character.***—The candidates selected for the post of police constable shall not be given appointment or shall not to be sent for training till the report of his character is obtained. The appointment shall not be given to the candidates against whom offence is registered or a case is pending or who have been acquitted by court before or after recruitment. It will be obligatory for appointing authority to send all such proposal for consideration before the High Power Committee of Government.

6. ***Medical test.***— The medical test of selected candidates shall be done as per the provisions of Maharashtra Civil Services (General Conditions of Services) Rules, 1981 and as per subsequent orders issued by the Government, from time to time. In addition, the medical test shall consists of test for squint eye, colour blindness, knock-knees, flat-foot and skin and chest diseases and any other medical tests prescribed by the Director General, from time to time. The selected candidates who are not found fit in these medical tests shall not be given appointment.

7. Recruitment to the post of Police Constable in the Police Force shall be made by intimating and calling for names from the Employment Exchange or Social Welfare Officer or District Military Board and Training Centers conducted by the Tribal Development Department and inviting applications after giving advertisement thereof in Marathi, Hindi, Urdu and English language local newspapers having wide circulation and giving wide publicity through media as per the directions given by the General Administration Department, from time to time. In addition, information pertaining to the recruitment shall be posted on the police website and displayed on office notice boards or announced on radio, television, employment bulletins and newspapers. There shall be simultaneous recruitment in all Police Units in the state. The date shall be finalised by Director General. Applications forms for this purpose shall be prescribed by the Additional Director General, Training and Special Unit of Police. Application Forms for this purpose shall be made available at the offices of the Commissioner of Police/District Superintendent of Police/Commandant, State Reserve Police Force/Taluka Police Stations. The procedure to implement the recruitment drive will be implemented as per the direction given by the Government, from time to time.

8. ***Reservation.***—

(i) ***Sports category.***— 5% of the total posts available for recruitment of police constables shall be reserved for sports persons. The terms and conditions governing this reservation shall be in consonance with Education and Sports Department, Government Resolution, No.NSP-2002/CR-68/SYS-2, dated 30th April, 2005 and any subsequent orders issued by Government, from time to time.

(ii) ***Women.***— 30% of the total posts available for recruitment of Police Constables shall be reserved for women. The terms and conditions governing this reservation shall be in consonance with the Government Resolution, No.82/2001/ MSA-2000/CR-415/ Desk-2, dated 25th May, 2001 and any subsequent orders issued by Government, from time to time.

(iii) ***Home Guards.***— Out of the total posts available for recruitment to the post of Police Constable in the Police Force, 5% posts shall be filled in from amongst the members of Home Guards who have completed minimum three years service i.e. 1095 days of consolidated service as Home Guards and possess the requisite educational and physical qualifications and age limit as per these rules.

(iv) Ex-servicemen, project-affected persons and any other categories eligible as per the guidelines issued by the Government, from time to time.

(v) All the categories enumerated in this rule shall be required to pass the eligibility criteria and obtain the requisite marks in the physical and written tests prescribed for the post.

9. ***Recruitment on compassionate ground.***— The procedure for compassionate appointment scheme will be adopted as per the orders issued by the General Administration Department, from time to time.

But the eligible candidate may get the following relaxations in respect of physical qualifications, namely :—

(i) **Height** : 2.5 centimeters for male and female candidates.

(ii) **Chest** : 2 centimeters deflated and 1.5 centimeters expanded for male candidates.

10. A person appointed to the post shall be required to pass examinations in Hindi and Marathi according to the rules made in that behalf, unless he has already passed, or has been exempted from passing those examinations.

11. A person appointed to the post shall not be liable for transfer from police unit where he was appointed.

12. A candidate appointed to the post shall be required to complete the training prescribed for the post and have to pass concerned examinations within four chances, failing which his or her services would stand terminated. During this period, annual increments due shall be forfeited.

13. The candidates appointed to the post shall be governed by Bombay Police Manual, 1959, Bombay Police (Discipline and Appeal) Rules, 1956 and similar other rules prescribed by the Government, from time to time.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SADANAND JADHAV,
Deputy Secretary to Government.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004, EDITOR : SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI.

महाराष्ट्र पोलीस दलामधील पोलीस उप महानिरीक्षक, अमरावती परिक्षेत्र व पोलीस अधीक्षक अमरावती ग्रामीण, वाशिम, अकोला, यवतमाळ व बुलढाणा या पोलीस घटक कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील पदांच्या सुधारित आकृतीबंधास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन निर्णय क्र.सीटीई-०७२२/प्र.क्र.७४/पोल-३
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : १७ ऑगस्ट, २०२३.

वाचा:-

१. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. असंक-१००१/प्र.क्र.२१/२००१/वित्तीय सुधारणा, दि. १०/०९/२००१.
२. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. पदनि-२०१६/प्र.क्र.०८/१६/विसु-१, दि. ११/०२/२०१६.
३. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. पदनि-२०१६/प्र.क्र.३०/२०१६/आपुक, दि. २५/०५/२०१७.
४. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. पदनि-०६१७/प्र.क्र.२०/आपुक, दि. ०९/०६/२०१७.
५. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. पदनि-०६१७/प्र.क्र.२०/आपुक, दि. २९/०६/२०१७.
६. गृह विभाग, शासन निर्णय क्र. पीएमएन-०८२१/प्र.क्र.५३३/पोल-५ ब, दि. २५/०२/२०२२.
७. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. पदनि-२०२२/प्र.क्र.१५/आपुक, दि.२७/०४/२०२२.
८. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे कार्यालयाचे पत्र क्र.पोमसं/४४/मनुष्यबळ-आकृतीबंध/२६-ब/१२-अ/२०१४/२००, दि. २९/०६/२०२२.
९. मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील दि.१३/१२/२०२२ रोजीच्या उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या सन २०२२ मधील ०५ व्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना:-

उपरोक्त संदर्भ क्र. १ ते ५ येथील वित्त विभागाच्या शासन निर्णयाव्दारे सर्व प्रशासकीय विभाग व त्यांच्या अधिपत्याखालील व त्यांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील मंजूर पदांच्या आढाव्यांच्या प्रस्तावांना मान्यता देण्यासाठी गठीत अ.मु.स.(सेवा)/साप्रवि व प्र.स.(व्यय) वित्त विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील उपसमिती व मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे अध्यक्षतेखालील उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या मान्यतेने सुधारित आकृतीबंध निश्चित करणेबाबतचे निर्देश दिलेले होते.

२. उक्त संदर्भ क्र. ६ येथील गृह विभाग, शासन निर्णय, दि.२५/०२/२०२२ व्दारे पोलीस घटकांतील पोलीस नाईक हा संवर्ग रद्द करुन, या संवर्गातील पदे सहायक पोलीस उप निरीक्षक, पोलीस हवालदार, पोलीस शिपाई

या पदात वर्ग करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुसार आवश्यक ते बदल करुन सुधारित पदांची माहिति या पोलीस घटक कार्यालयाच्या आकृतीबंध प्रस्तावामध्ये दर्शविण्यात आली आहे.

३. त्या अनुसार महाराष्ट्र पोलीस दलामधील पोलीस उप महानिरीक्षक, अमरावती परिक्षेत्र व पोलीस अधीक्षक, अमरावती ग्रामीण, वाशिम, अकोला, यवतमाळ व बुलढाणा या पोलीस घटक कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील पदांचा सुधारित आकृतींबध प्रस्ताव मंजूरीकरिता पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी संदर्भीय क्र. ८ येथील दि.२९/०६/२०२२ रोजीच्या पत्राव्दारे शासनास सादर करण्यात आला होता.

४. त्या अनुसार उक्त संदर्भ क्र.९ येथील मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या दिनांक १३/१२/२०२२ रोजीच्या सन २०२२ मधील ५ व्या बैठकीच्या इतिवृत्तानुसार महाराष्ट्र पोलीस दलामधील पोलीस उप महानिरीक्षक, अमरावती परिक्षेत्र व पोलीस अधीक्षक अमरावती ग्रामीण, वाशिम, अकोला, यवतमाळ व बुलढाणा या घटक कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील नियमित व बाह्ययंत्रणेव्दारे घ्यावयाचे मनुष्यबळ सेवा अशा सुधारित आकृतीबंधास मान्यता देण्यात आली.

<u>शासन निर्णय :-</u>

पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी संदर्भीय क्र.८ येथील पत्राव्दारे सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार महाराष्ट्र पोलीस दलामधील पोलीस उप महानिरीक्षक, अमरावती परिक्षेत्र व पोलीस अधीक्षक, अमरावती ग्रामीण, वाशिम, अकोला, यवतमाळ व बुलढाणा या पोलीस घटक कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील पदांचे सुधारित आकृतीबंधाचा प्रस्ताव हे नवीन पदनिर्मिती/पदांचे पुनरुज्जिवन व पदांचे आढावे इ. प्रस्तावांची सखोल तपासणी करण्यासाठी स्थापन केलेल्या मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्च स्तरीय सचिव समिती समोर प्रस्ताव सादर केला होता.

२. सदरहू उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या दिनांक १३/१२/२०२२ रोजीच्या सन २०२२ मधील ५ व्या बैठकीच्या इतिवृत्तानुसार महाराष्ट्र पोलीस दलामधील पोलीस उप महानिरीक्षक, अमरावती परिक्षेत्र व पोलीस अधीक्षक, अमरावती ग्रामीण, वाशिम, अकोला, यवतमाळ व बुलढाणा या पोलीस घटक कार्यालयांच्या आस्थापनेवरील घटकनिहाय **एकूण नियमित १३,०२८** पदे व बाह्य यंत्रणेव्दारे घ्यावयाच्या मनुष्यबळाच्या **एकूण १३० सेवा** अशा सुधारित आकृतीबंधास मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सुधारित आकृतीबंधानुसार महाराष्ट्र पोलीस दलामधील पोलीस उप महानिरीक्षक, अमरावती परिक्षेत्र व पोलीस अधीक्षक, अमरावती ग्रामीण, वाशिम, अकोला, यवतमाळ व बुलढाणा या घटक कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील नियमित पदांची, तसेच बाह्य यंत्रणेव्दारे घ्यावयाच्या मनुष्यबळाची माहिती (पदनाम, वेतन श्रेणी, मंजूर पदे) **परिशिष्ट-अ,ब,क,ड,इ,ई** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे सोबत जोडण्यात आली आहे.

४. महाराष्ट्र पोलीस दलामधील पोलीस उप महानिरीक्षक, अमरावती परिक्षेत्र व पोलीस अधीक्षक, अमरावती ग्रामीण, वाशिम, अकोला, यवतमाळ व बुलढाणा या पोलीस घटक कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील पदांचे सुधारित आकृतीबंधास खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून मंजूरी देण्यास येत आहे.

अ) या शासन निर्णयाच्या सोबतच्या परिशिष्टांमधील (ब) मध्ये दर्शविलेल्या मनुष्यबळ संख्येच्या मर्यादित सेवा आवश्यकतेनुसार बाह्य यंत्रणेव्दारे घेण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. तथापि, त्या संबंधित संवर्गात सध्या मृत संवर्ग म्हणून पदे कार्यरत असल्यास ती पदे वगळून उर्वरित मनुष्यबळ संख्येच्या प्रमाणात सेवा बाह्य यंत्रणेकडून

घेण्यात याव्यात. मृत संवर्गातील पदे जशी निरसित होतील, त्या प्रमाणे आवश्यकतेनुसार बाह्य यंत्रणेव्दारे सेवा घेण्यात याव्यात.

आ) बाह्य यंत्रणेव्दारे सेवा घेतांना, वित्त विभागाच्या संदर्भीय क्र.७ येथील दिनांक २७/०४/२०२२ चा व त्या अनुषंगाने वेळोवेळी निर्गमित झालेल्या शासन निर्णयातील मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करण्याची दक्षता घ्यावी.

५. हा शासन निर्णय मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या दिनांक १३/१२/२०२२ रोजीच्या सन २०२२ मधील ५ व्या बैठकीच्या इतिवृत्तानुसार व वित्त विभागाच्या अनौपचारीक संदर्भ क्र.अनौप-१४३/आपुक/वित्त विभाग, दिनांक १८/०४/२०२३ व्दारे दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२३०८१७१७१८०१७९२९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

KAILAS ARJUN GAIKWAD

Digitally signed by KAILAS ARJUN GAIKWAD
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=HOME DEPARTMENT, 2.5.4.20=b31abfcb1894c4c597cc944f19a89f474e7b98a708cc03eb46cd241a604d42bb, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=47D160717AE29C2D2661B5275D8B9B4CFAE93893BE65A27853145A4C04D865CD, cn=KAILAS ARJUN GAIKWAD
Date: 2023.08.17 17:19:43 +05'30'

(कैलास गायकवाड)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
५. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधान परिषद, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई
६. सर्व सन्माननीय संसद, विधानसभा, विधान परिषद सदस्य यांचे खाजगी सचिव.
७. अपर मुख्य सचिव (गृह), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. अपर मुख्य सचिव, गृह (अपील व सुरक्षा), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. अपर मुख्य सचिव (सेवा), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०.अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११.पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१२.व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृह निर्माण व कल्याण महामंडळ.
१३.प्रधान सचिव (विशेष), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४.अपर पोलीस महासंचालक महाराष्ट्र, प्रशिक्षण व खास पथके, राज्य, मुंबई.
१५.पोलीस उप महानिरीक्षक, अमरावती परिक्षेत्र, अमरावती.
१६.पोलीस अधीक्षक, अमरावती ग्रामीण, वाशिम, अकोला, यवतमाळ व बुलढाणा.
१७.महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.

१८. महालेखापाल-१/२ (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.

१९.संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.

२०.संबधित सर्व अधिदान व लेखा अधिकारी.

२१.संबधित सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.

२२.सह सचिव (पोल ३), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

२३.निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, वांद्रे, मुंबई.

२४.वित्त विभाग (व्यय-७)/वित्तीय सुधारणा-१/आ.पु.क.

२५.सर्व सबंधित कक्ष अधिकारी/अवर सचिव, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

२६.निवड नस्ती, पोल -३.

" परिशिष्ट - अ "

घटकाचे नाव:- पोलीस उप महानिरीक्षक, अमरावती परिक्षेत्र, अमरावती यांचे कार्यालय.

अ) एकूण नियमित पदे

अ.क्र.	सध्याचे पदनाम	दि. ३०.०९.२०२१ पर्यंतची मंजूर पदे	वेतनसंरचना	आकृतीबंधानुसार मंजूर पदे
१	२	३	४	५
A) पोलीस अधिकारी व अमंलदार यांची पदे				
१	विशेष पोलीस महानिरीक्षक	१	S-३०: १४४२००-२१८२००	१
२	पोलीस उपअधीक्षक वाचक	१	S-२० : ५६१००-१७७५००	१
एकूण गट - अ (वर्ग-१)		**२**		**२**
B) प्रशासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांची पदे				
३	स्थापत्य उप अभियंता	१	S-२० : ५६१००-१७७५००	१
एकूण गट - अ (वर्ग-१)		**१**		**१**
४	कार्यालय अधिक्षक	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
५	उच्च श्रेणी लघुलेखक	१	S-१६ : ४४९००-१४२४००	१
६	सहायक लेखाधिकारी	१	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१
७	स्थापत्य कनिष्ठ अभियंता	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
एकूण गट - ब (वर्ग-२)		**४**		**४**
८	लघु टंकलेखक	१	S-८ : २५५००-८११००	१
९	प्रमुख लिपीक	३	S-१३ : ३५४००-११२४००	३
१०	वरिष्ठ श्रेणी लिपीक	६	S-८ : २५५००-८११००	६
११	कनिष्ठ श्रेणी लिपीक	७	S-६ : १९९००-६३२००	७
एकूण गट - क (वर्ग-३)		**१७**		**१७**
१२	कार्यालयीन शिपाई	३	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
१३	दप्तरी	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
एकूण गट - ड (वर्ग-४)		**४**		**०**
एकूण गट अ ते ड मधील पदे		**२८**		**२४**

ब) बाह्य यंत्रणेव्दारे घ्यावयाच्या सेवा

अ.क्र.	सेवा	मनुष्यबळ संख्या
१	कार्यालयीन शिपाई	३
२	दप्तरी	१
बाह्य यंत्रणेचे एकूण मनुष्यबळ		**४**

****

" परिशिष्ट - ब "

घटकाचे नाव:- पोलीस अधीक्षक, अमरावती ग्रामीण यांचे कार्यालय.

अ) एकूण नियमित पदे

अ.क्र.	सध्याचे पदनाम	दि. ३०.०९.२०२१ पर्यंतची मंजूर पदे	प्रस्तावित घट	वेतनसंरचना	आकृतीबंधानुसार मंजूर पदे
१	२	३	४	५	६
A) पोलीस अधिकारी व अमंलदार यांची पदे					
१	पोलीस अधीक्षक	१	०	S-२३ : ६७७००-२०८७००	१
२	अपर पोलीस अधीक्षक	१	०	S-२३ : ६७७००-२०८७००	१
३	पोलीस उप अधीक्षक	९	०	S-२० : ५६१००-१७७५००	९
४	पोलीस निरीक्षक	२६	०	S-१८ : ४९१००-१५५८००	२६
	एकूण गट - अ (वर्ग-१)	**३७**	**०**		**३७**
५	सहाय्यक पोलीस निरीक्षक	७०	०	S-१५ : ४१८००-१३२३००	७०
६	पोलीस उप निरीक्षक	१००	०	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१००
	एकूण गट - ब (वर्ग-२)	**१७०**	**०**		**१७०**
७	सहायक पोलीस उप निरीक्षक	२८१	०	S-१० : २९२००-९२३००	२८१
८	पोलीस हवालदार	७४७	०	S-९ : २६४००-८३६०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	७४७
९	पोलीस नाईक	०	०	S-८ : २५५००-८११०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	मृत संवर्ग
१०	पोलीस शिपाई	१,३८४	०	S-७ : २१७००-६९१०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	१,३८४
११	पोलीस हवालदार चालक	८	०	S-९ : २६४००-८३६०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	८
१२	पोलीस नाईक चालक	०	०	S-८ : २५५००-८११०० + विशेष वेतन रु.३००/-	मृत संवर्ग
१३	पोलीस शिपाई चालक	५५	०	S-७ : २१७००-६९१०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	५५
	एकूण गट - क (वर्ग-३)	**२,४७५**	**०**		**२,४७५**
B) प्रशासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांची पदे					
१४	कार्यालय अधीक्षक	१	०	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
१५	उच्चश्रेणी लघुलेखक	१	०	S-१६ : ४४९००-१४२४००	१
१६	सहायक लेखा अधिकारी	१	०	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१
१७	स्थापत्य कनिष्ठ अभियंता	१	०	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
१८	अंगुली मुद्रा तज्ञ	१	०	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१

१९	सहायक सायटीफीक (सहायक अंगुली मुद्रा तज्ञ)	१	०	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
एकूण गट - ब (वर्ग-२)		**६**	**०**		**६**
२०	सहायक फोटोग्राफर	१	०	S-११ : ३०१००-९५१००	१
२१	प्रमुख लिपीक	६	०	S-१३ : ३५४००-११२४००	६
२२	वरिष्ठ श्रेणी लिपीक	२१	०	S-८ : २५५००-८११००	२१
२३	कनिष्ठ श्रेणी लिपीक	४२	०	S-६ : १९९००-६३२००	४२
२४	लघुटंकलेखक	१	०	S-८ : २५५००-८११००	१
एकूण गट - क (वर्ग-३)		**७१**	**०**		**७१**
२५	कार्यालयीन शिपाई	५	०	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
२६	दप्तरी	१	०	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
२७	मुख्य अचारी	१	०	S-५ : १८०००-५६९००	मृत संवर्ग
२८	सहायक अचारी	२	०	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
२९	भोजन सेवक	१	०	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
३०	शिंपी	१	०	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
३१	मोची	१	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
३२	सफाई कामगार	९	०	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
एकूण गट - ड (वर्ग-४)		**२१**	**१**		**०**
एकूण गट अ ते ड मधील पदे		**२,७८०**	**१**		**२,७५९**

ब) बाह्य यंत्रणेव्दारे घ्यावयाच्या सेवा

अ.क्र.	सेवा	मनुष्यबळ संख्या
१	कार्यालयीन शिपाई	५
२	दप्तरी	१
३	मुख्य अचारी	१
४	सहाय्यक अचारी	२
५	भोजन सेवक	१
६	शिंपी	१
७	सफाई कामगार	९
बाह्य यंत्रणेचे एकूण मनुष्यबळ		**२०**

****

" परिशिष्ट - क "

घटकाचे नाव:- पोलीस अधीक्षक, वाशिम यांचे कार्यालय.

अ) एकूण नियमित पदे

अ.क्र.	सध्याचे पदनाम	दि. ३०.०९.२०२१ पर्यंतची मंजूर पदे	वेतनसंरचना	आकृतीबंधानुसार मंजूर पदे
१	२	३	४	५
A)	**पोलीस अधिकारी व अमंलदार यांची पदे**			
१	पोलीस अधीक्षक	१	S-२३ : ६७७००-२०८७००	१
२	अपर पोलीस अधीक्षक	१	S-२३ : ६७७००-२०८७००	१
३	पोलीस उप अधीक्षक	५	S-२० : ५६१००-१७७५००	५
४	पोलीस निरीक्षक	१८	S-१८ : ४९१००-१५५८००	१८
५	राखीव पोलीस निरीक्षक	१	S-१८ : ४९१००-१५५८००	१
	एकूण गट - अ (वर्ग-१)	**२६**		**२६**
६	सहायक पोलीस निरीक्षक	३५	S-१५ : ४१८००-१३२३००	३५
७	पोलीस उप निरीक्षक	५१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	५१
८	राखीव पोलीस उपनिरीक्षक	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
	एकूण गट - ब (वर्ग-२)	**८७**		**८७**
९	सहायक पोलीस उप निरीक्षक	११६	S-१० : २९२००-९२३००	११६
१०	पोलीस हवालदार	३६७	S-९ : २६४००-८३६०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	३६७
११	पोलीस नाईक	०	S-८ : २५५००-८११०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	मृत संवर्ग
१२	पोलीस शिपाई	९३५	S-७ : २१७००-६९१०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	९३५
१३	सहायक पोलीस उप निरीक्षक चालक	१	S-१० : २९२००-९२३००	१
१४	पोलीस हवालदार चालक	६	S-९ : २६४००-८३६०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	६
१५	पोलीस नाईक चालक	०	S-८ : २५५००-८११०० + विशेष वेतन रु.३००/-	मृत संवर्ग
१६	पोलीस शिपाई चालक	२२	S-७ : २१७००-६९१०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	२२
	एकूण गट - क (वर्ग-३)	**१,४४७**		**१,४४७**
B)	**प्रशासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांची पदे**			
१७	उच्चश्रेणी लघुलेखक	१	S-१६ : ४४९००-१४२४००	१
१८	निम्न श्रेणी लघुलेखक	१	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१
१९	स्थापत्य कनिष्ठ अभियंता	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
२०	सहायक लेखा अधिकारी	१	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१

२१	कार्यालय अधीक्षक	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
एकूण गट - ब (वर्ग-२)		**५**		**५**
२२	प्रमुख लिपीक	३	S-१३ : ३५४००-११२४००	३
२३	वरिष्ठ श्रेणी लिपीक	१०	S-८ : २५५००-८११००	१०
२४	कनिष्ठ श्रेणी लिपीक	१८	S-६ : १९९००-६३२००	१८
एकूण गट - क (वर्ग-३)		**३१**		**३१**
२५	भोजन सेवक	१	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
२६	सहायक अचारी	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
२७	कार्यालयीन नाईक	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
२८	कार्यालयीन शिपाई	३	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
२९	सफाई कामगार	११	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
एकूण गट - ड (वर्ग-४)		**१७**		**०**
एकूण गट अ ते ड मधील पदे		**१,६१३**		**१,५९६**

ब) बाह्य यंत्रणेव्दारे घ्यावयाच्या सेवा

अ.क्र.	**सेवा**	**मनुष्यबळ संख्या**
१	भोजन सेवक	१
२	सहाय्यक अचारी	१
३	कार्यालयीन नाईक	१
४	कार्यालयीन शिपाई	३
५	सफाई कामगार	११
बाह्य यंत्रणेचे एकूण मनुष्यबळ		**१७**

****

"परिशिष्ट - ड"

घटकाचे नाव:- पोलीस अधीक्षक, अकोला यांचे कार्यालय.

अ) एकूण नियमित पदे

अ.क्र.	सध्याचे पदनाम	दि. ३०.०९.२०२१ पर्यंतची मंजूर पदे	वेतनसंरचना	आकृतीबंधानुसार मंजूर पदे
१	२	३	४	५
A) पोलीस अधिकारी व अमंलदार यांची पदे				
१	पोलीस अधीक्षक	१	S-२३ : ६७७००-२०८७००	१
२	अपर पोलीस अधीक्षक	१	S-२३ : ६७७००-२०८७००	१
३	पोलीस उप अधीक्षक	६	S-२० : ५६१००-१७७५००	६
४	पोलीस निरीक्षक	२४	S-१८ : ४९१००-१५५८००	२४
५	राखीव पोलीस निरीक्षक	१	S-१८ : ४९१००-१५५८००	१
	एकूण गट - अ (वर्ग-१)	**३३**		**३३**
६	सहायक पोलीस निरीक्षक	२९	S-१५ : ४१८००-१३२३००	२९
७	पोलीस उप निरीक्षक	९६	S-१४ : ३८६००-१२२८००	९६
८	राखीव पोलीस उपनिरीक्षक	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
	एकूण गट - ब (वर्ग-२)	**१२६**		**१२६**
९	सहायक पोलीस उप निरीक्षक	२८९	S-१० : २९२००-९२३००	२८९
१०	पोलीस हवालदार	७०७	S-९ : २६४००-८३६०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	७०७
११	पोलीस नाईक	०	S-८ : २५५००-८११०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	मृत संवर्ग
१२	पोलीस शिपाई	१,५२०	S-७ : २१७००-६९१०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	१,५२०
१३	पोलीस शिपाई आपत्कालीन चालक	७	S-७ : २१७००-६९१०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	७
	एकूण गट - क (वर्ग-३)	**२,५२३**		**२,५२३**
B) प्रशासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांची पदे				
१४	कार्यालय अधीक्षक	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
१५	उच्चश्रेणी लघुलेखक	१	S-१६ : ४४९००-१४२४००	१
१६	निम्नश्रेणी लघुलेखक	१	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१
१७	सहायक लेखा अधीकारी	१	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१
१८	स्थापत्य कनिष्ठ अभियंता	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
१९	अंगुली मुद्रा तज्ञ	१	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१
	एकूण गट - ब (वर्ग-२)	**६**		**६**
२०	औषध निर्माता	१	S-१० : २९२००-९२३००	१
२१	प्रमुख लिपीक	४	S-१३ : ३५४००-११२४००	४
२२	वरिष्ठ श्रेणी लिपीक	१७	S-८ : २५५००-८११००	१७

२३	कनिष्ठ श्रेणी लिपीक	३४	S-६ : १९९००-६३२००	३४
एकूण गट - क (वर्ग-३)		**५६**		**५६**
२४	कार्यालयीन शिपाई	४	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
२५	दप्तरी	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
२६	मुख्य अचारी	२	S-५ : १८०००-५६९००	मृत संवर्ग
२७	सहायक अचारी	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
२८	आचारी	१	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
२९	मोची	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
३०	शिंपी	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
३१	सफाई कामगार	१८	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
३२	वृणोपचारक	१	S-५ : १८०००-५६९००	मृत संवर्ग
३३	कार्यालयीन नाईक	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
एकूण गट - ड (वर्ग-४)		**३१**		**०**
एकूण गट अ ते ड मधील पदे		**२,७७५**		**२,७४४**

ब) बाह्य यंत्रणेव्दारे घ्यावयाच्या सेवा

अ.क्र.	**सेवा**	**मनुष्यबळ संख्या**
१	कार्यालयीन शिपाई	४
२	दप्तरी	१
३	मुख्य अचारी	२
४	सहाय्यक अचारी	१
५	आचारी	१
६	मोची	१
७	शिंपी	१
८	सफाई कामगार	१८
९	वृणोपचारक	१
१०	कार्यालयीन नाईक	१
बाह्य यंत्रणेचे एकूण मनुष्यबळ		**३१**

****

परिशिष्ट - इ "

घटकाचे नाव:- पोलीस अधीक्षक, यवतमाळ यांचे कार्यालय.

अ) एकूण नियमित पदे

अ.क्र.	सध्याचे पदनाम	दि. ३०.०९.२०२१ पर्यंतची मंजूर पदे	वेतनसंरचना	आकृतीबंधानुसार मंजूर पदे
१	२	३	४	५
A) पोलीस अधिकारी व अमंलदार यांची पदे				
१	पोलीस अधीक्षक	१	S-२३ : ६७७००-२०८७००	१
२	अपर पोलीस अधीक्षक	१	S-२३ : ६७७००-२०८७००	१
३	पोलीस उप अधीक्षक	७	S-२० : ५६१००-१७७५००	७
४	पोलीस निरीक्षक	३१	S-१८ : ४९१००-१५५८००	३१
	एकूण गट - अ (वर्ग-१)	**४०**		**४०**
५	सहायक पोलीस निरीक्षक	७२	S-१५ : ४१८००-१३२३००	७२
६	पोलीस उप निरीक्षक	१०६	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१०६
	एकूण गट - ब (वर्ग-२)	**१७८**		**१७८**
७	सहायक पोलीस उप निरीक्षक	३२१	S-१० : २९२००-९२३००	३२१
८	पोलीस हवालदार	८२४	S-९ : २६४००-८३६०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	८२४
९	पोलीस नाईक	०	S-८ : २५५००-८११०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	मृत संवर्ग
१०	पोलीस शिपाई	१,४४२	S-७ : २१७००-६९१०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	१,४४२
११	सहायक पोलीस उप निरीक्षक चालक	१	S-१० : २९२००-९२३००	१
१२	पोलीस हवालदार चालक	१४	S-९ : २६४००-८३६०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	१४
१३	पोलीस नाईक चालक	०	S-८ : २५५००-८११०० + विशेष वेतन रु.३००/-	मृत संवर्ग
१४	पोलीस शिपाई चालक	७७	S-७ : २१७००-६९१०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	७७
	एकूण गट - क (वर्ग-३)	**२,६७९**		**२,६७९**
B) प्रशासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांची पदे				
१५	वैद्यकीय अधिकारी	१	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१
	एकूण गट - अ (वर्ग-१)	**१**		**१**
१६	उच्चश्रेणी लघुलेखक	१	S-१६ : ४४९००-१४२४००	१

१७	सहायक लेखा अधिकारी	१	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१
१८	कार्यालय अधीक्षक	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
१९	स्थापत्य कनिष्ठ अभियंता	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
	एकूण गट - ब (वर्ग-२)	**४**		**४**
२०	प्रमुख लिपीक	५	S-१३ : ३५४००-११२४००	५
२१	वरिष्ठ श्रेणी लिपीक	१८	S-८ : २५५००-८११००	१८
२२	कनिष्ठ श्रेणी लिपीक	४३	S-६ : १९९००-६३२००	४३
२३	परीचारीका	२	S-१३ : ३५४००-११२४००	२
२४	औषध निर्माता	१	S-१० : २९२००-९२३००	१
	एकूण गट - क (वर्ग-३)	**६९**		**६९**
२५	प्रमुख आचारी	१	S-५ : १८०००-५६९००	मृत संवर्ग
२६	सहायक अचारी	२	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
२७	भोजन सेवक	२	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
२८	दप्तरी	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
२९	कार्यालयीन नाईक	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
३०	कार्यालयीन शिपाई	७	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
३१	सफाई कामगार	१३	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
३२	कक्ष सेवक	१	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
३३	वृणोपचारक	१	S-५ : १८०००-५६९००	मृत संवर्ग
३४	पाणक्या	१	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
	एकूण गट - ड (वर्ग-४)	**३०**		**०**
	एकूण गट अ ते ड मधील पदे	**३,००१**		**२,९७१**

ब) बाह्य यंत्रणेव्दारे घ्यावयाच्या सेवा

अ.क्र.	सेवा	मनुष्यबळ संख्या
१	प्रमुख आचारी	१
२	सहायक अचारी	२
३	भोजन सेवक	२
४	दप्तरी	१
५	कार्यालयीन नाईक	१
६	कार्यालयीन शिपाई	७
७	सफाई कामगार	१३

८	कक्ष सेवक	१
९	वृणोपचारक	१
१०	पाणक्या	१
	बाह्य यंत्रणेचे एकूण मनुष्यबळ	**३०**

****

" परिशिष्ट - ई "

घटकाचे नावः- पोलीस अधीक्षक, बुलढाणा यांचे कार्यालय.

अ) एकूण नियमित पदे

अ. क्र.	सध्याचे पदनाम	दि. ३०.०९.२०२१ पर्यंतची मंजूर पदे	वेतनसंरचना	आकृतीबंधानुसार मंजूर पदे
१	२	३	४	५
A) पोलीस अधिकारी व अमंलदार यांची पदे				
१	पोलीस अधीक्षक	१	S-२३ : ६७७००-२०८७००	१
२	अपर पोलीस अधीक्षक	२	S-२३ : ६७७००-२०८७००	२
३	पोलीस उप अधीक्षक	७	S-२० : ५६१००-१७७५००	७
४	पोलीस निरीक्षक	२९	S-१८ : ४९१००-१५५८००	२९
५	राखीव पोलीस निरीक्षक	१	S-१८ : ४९१००-१५५८००	१
	एकूण गट - अ (वर्ग-१)	**४०**		**४०**
६	सहायक पोलीस निरीक्षक	५७	S-१५ : ४१८००-१३२३००	५७
७	पोलीस उप निरीक्षक	११३	S-१४ : ३८६००-१२२८००	११३
८	राखीव पोलीस उपनिरीक्षक	२	S-१४ : ३८६००-१२२८००	२
	एकूण गट - ब (वर्ग-२)	**१७२**		**१७२**
९	सहायक पोलीस उप निरीक्षक	२८२	S-१० : २९२००-९२३००	२८२
१०	पोलीस हवालदार	७७२	S-९ : २६४००-८३६०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	७७२
११	पोलीस नाईक	०	S-८ : २५५००-८११०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	मृत संवर्ग
१२	पोलीस शिपाई	१,५१५	S-७ : २१७००-६९१०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	१,५१५
१३	सहायक पोलीस उप निरीक्षक चालक	४	S-१० : २९२००-९२३००	४
१४	पोलीस हवालदार चालक	२१	S-९ : २६४००-८३६०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	२१
१५	पोलीस नाईक चालक	०	S-८ : २५५००-८११०० + विशेष वेतन रु.३००/-	मृत संवर्ग
१६	पोलीस शिपाई चालक	६५	S-७ : २१७००-६९१०० + विशेष वेतन रु.७५०/-	६५
	एकूण गट - क (वर्ग-३)	**२,६५९**		**२,६५९**
B) प्रशासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांची पदे				
१७	वैद्यकीय अधिकारी	१	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१
	एकूण गट - अ (वर्ग-१)	**१**		**१**
१८	कार्यालय अधीक्षक	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
१९	उच्चश्रेणी लघुलेखक	१	S-१६ : ४४९००-१४२४००	१
२०	सहायक लेखा अधिकारी	१	S-१५ : ४१८००-१३२३००	१

२१	स्थापत्य कनिष्ठ अभियंता	१	S-१४ : ३८६००-१२२८००	१
२२	अधीपरिचारीका	१	S-१३ : ३५४००-११२४००	१
एकूण गट - ब (वर्ग-२)		**५**		**५**
२३	प्रमुख लिपीक	३	S-१३ : ३५४००-११२४००	३
२४	वरिष्ठ श्रेणी लिपीक	१६	S-८ : २५५००-८११००	१६
२५	कनिष्ठ श्रेणी लिपीक	३७	S-६ : १९९००-६३२००	३७
२६	सहायक छायाचित्रकार	१	S-११ : ३०१००-९५१००	१
एकूण गट - क (वर्ग-३)		**५७**		**५७**
२७	दप्तरी	२	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
२८	भोजन सेवक	३	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
२९	सफाई कामगार	११	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
३०	कार्यालयीन नाईक	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
३१	कार्यालयीन शिपाई	५	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
३२	सहाय्यक अचारी	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
३३	शिंपी	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
३४	मोची	१	S-३ : १६६००-५२४००	मृत संवर्ग
३५	कक्ष सेवक	३	S-१ : १५०००-४७६००	मृत संवर्ग
एकूण गट - ड (वर्ग-४)		**२८**		०
एकूण गट अ ते ड मधील पदे		**२,९६२**		**२,९३४**

ब) बाह्य यंत्रणेव्दारे घ्यावयाच्या सेवा

अ.क्र.	सेवा	मनुष्यबळ संख्या
१	दप्तरी	२
२	भोजन सेवक	३
३	सफाई कामगार	११
४	कार्यालयीन नाईक	१
५	कार्यालयीन शिपाई	५
६	सहाय्यक अचारी	१
७	शिंपी	१
८	मोची	१
९	कक्ष सेवक	३
बाह्य यंत्रणेचे एकूण मनुष्यबळ		२८

****